

*Prognoza
oddziaływania na środowisko
projektu
Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
Gminy Dłutów*

Adres:

PHIN Inwestycje Sp. z o.o., ul. Częstochowska 63, 93-121 Łódź

Kontakt:

Tel. 42 250 79 91/92

Fax. 42 250 79 94

sekretariat@phin.pl

www.phin.pl

Autor opracowania:

Agnieszka Chylak

Spis treści

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	5
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „PLANU GOSPDARKI NISKOEMISYJNEJ GMINY DŁUTÓW” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
2.1. Zawartość i główne cele projektu „Planu...”	6
2.1.1. Bazowa inwentaryzacja emisji.....	10
2.2. Powiązanie projektu z innymi dokumentami, oraz sposoby, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	12
2.2.1. Prawodawstwo Unii Europejskiej	12
2.2.2. Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego i lokalnego.....	12
3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA	18
3.1. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie	18
3.1.1. Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia	18
3.1.2. Warunki klimatyczne.....	19
3.1.3. Hydrografia	20
3.1.4. Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe	20
3.1.5. Warunki przyrodniczo – krajobrazowe	21
3.1.6. Obszary objęte ochroną konserwatorską i archeologiczną.....	25
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	26
4.1. Powietrze atmosferyczne	26
4.2. Wody powierzchniowe i podziemne	27
4.3. Hałas komunikacyjny.....	29
4.4. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	29
4.5. Podsumowanie	30
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	31
6. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	34
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	35
7.1. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty.....	45
7.2. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań poszczególnych celów	47
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	51
9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	52
10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	54
11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	55

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Dłutów na tle powiatu Pabianickiego i województwa łódzkiego	18
Rysunek 2 Ludność Gminy Dłutów na przestrzeni ostatnich lat	19
Rysunek 3 Obszary przyrodnicze na terenie gminy Dłutów	23
Rysunek 4 Zanieczyszczenie powietrza na terenie województwa łódzkiego i obszary przekroczeń wg „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim w 2014 roku”, Łódź 2015	27
Rysunek 5 Stan chemiczny wód województwa łódzkiego w 2014 roku z zaznaczoną lokalizacją gminy Dłutów	28
Rysunek 7 Planowana lokalizacja zadań inwestycyjnych zapisanych w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” (których lokalizacja została określona)	35

Spis tabel

Tabela 1 Cele strategiczne i cele szczegółowe, a także zadania przewidziane do realizacji w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”	9
Tabela 2 Wartości wskaźnika emisji CO ₂ użytych w ramach inwentaryzacji emisji	11
Tabela 3 Klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód w 2014 r. w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym w najbliższej odległości gminy Dłutów	28
Tabela 4 Ocena stanu środowiska gminy Dłutów wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska	30
Tabela 5 Opis aktualnie znanych szczegółów zadań części „A” planowanych do realizacji postanowieniami projektu „Planu...”	36
Tabela 6 Przewidywane znaczące oddziaływania zadań części „A” na zagadnienia i aspekty środowiskowe	38
Tabela 7 Opis aktualnie znanych szczegółów zadań części „B” planowanych do realizacji postanowieniami projektu „Planu...”	39
Tabela 8 Przewidywane znaczące oddziaływania zadań części „B” na zagadnienia i aspekty środowiskowe	40
Tabela 9 Opis aktualnie znanych szczegółów zadań części „C” planowanych do realizacji postanowieniami projektu „Planu...”	42
Tabela 10 Przewidywane znaczące oddziaływania zadań części „C” na zagadnienia i aspekty środowiskowe	43
Tabela 11 Przewidywane znaczące oddziaływania celów szczegółowych (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące aspekty środowiska	48
Tabela 12 Wskaźniki wdrażania „Planu...”	52
Tabela 13 Ocena stanu środowiska gminy wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska	55

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” (zwanej w dalszej części opracowania „Prognozą...”) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” przygotowana została przez PHIN Inwestycje Sp. z o.o. z Łodzi.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Treść niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych prognozie wydanej przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi nr PWIS.NSOZNS.9022.1.351.2015.AM z dnia 8 października 2015 roku oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości informacji wymaganych w prognozie wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi nr WOOS-II.411.262.2015.AJ.2 z dnia 21 września 2015 roku.

W celu przeprowadzenia szczegółowej analizy wpływu projektowanego dokumentu na środowisko wykorzystano materiały udostępnione przez Urząd Gminy Dłutów, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego oraz dane pozyskane od instytucji i przedsiębiorstw obsługujących Gminę Dłutów, dane statyczne umieszczone na stronach internetowych Głównego Urzędu Statycznego, dane literaturowe oraz opracowania własne. Dokumenty te uzupełniono dokumentacją wcześniej wykorzystaną w trakcie opracowywania projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU „PLANU GOSPDARKI NISKOEMISYJNEJ GMINY DŁUTÓW” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Zawartość i główne cele projektu „Planu...”

Projekt „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” to strategiczny dokument, który wyznacza kierunki dla gminy Dłutów w zakresie działań zarówno inwestycyjnych, jak i miękkich w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, oświetlenie uliczne, budownictwo publiczne, gospodarka przestrzenna, produkcja energii elektrycznej i ciepłej. Wyznacza konkretne cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gminie. Plan ma również być ściśle związany z realizacją zapisów programu ochrony powietrza obowiązującego dla terenu gminy Dłutów.

W praktyce projekt „Planu...” ma przede wszystkim służyć wszystkim mieszkańcom gminy dla:

- osiągnięcia poprawy jakości powietrza, czego efektem będzie poprawa zdrowotności mieszkańców,
- przyspieszenia procesu modernizacji systemów zużywających energię poprzez uzyskanie wsparcia inwestycyjnego,
- zmniejszenie kosztów energii na skutek wprowadzenia nowych rozwiązań techniczno-technologicznych.

Polityka Unii Europejskiej odzwierciedla potrzebę stworzenia gospodarki niskoemisyjnej, co podkreślono w strategii „Europa 2020”, w pakiecie klimatyczno-energetycznym UE, w celu uczynienia z Europy światowego lidera w dziedzinie energii odnawialnej i technologii niskoemisyjnych.

Zgodnie z pakietem klimatyczno-energetycznym do roku 2020 mają zostać osiągnięte następujące cele:

- *redukcja emisji gazów cieplarnianych przynajmniej o 20% w stosunku do poziomów z 1990 r.,*
- *20% energii zużytej w UE ma pochodzić ze źródeł odnawialnych,*
- *redukcja zużycia energii pierwotnej o 20% w stosunku do poziomów prognozowanych, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej.*

Zasada zrównoważonego rozwoju, której rozwój gospodarki niskoemisyjnej jest bezpośrednią realizacją zapisana jest w Konstytucji RP. W grudniu 2010 r. powstały założenia dla Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej (NPRGN), który ma nie tylko uzasadnienie w realizacji międzynarodowych zobowiązań Polski i realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego UE, ale również umożliwieniu Polsce odegrania aktywnej roli w wyznaczaniu europejskich i światowych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych. Z założeń programowych NPRGN wynikają szczegółowe zadania dla samorządów terytorialnych:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii,
- poprawa efektywności energetycznej,
- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami,
- rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych,
- zapobieganie powstaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami.

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dłutów pomoże w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, określonych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551 z późn. zm.). Posiadanie Planu będzie podstawą do uzyskania dotacji m.in. na cele termomodernizacyjne i działania związane z odnawialnymi źródłami energii (OZE) z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020.

Wprowadzanie w kraju rozwiązań cechujących gospodarkę niskoemisyjną wynika ze zobowiązań Polski na szczeblu międzynarodowym i unijnym zmierzającym do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w ramach tzw. pakietu klimatyczno-energetycznego UE oraz strategii „Europa 2020”.

Stan jakości powietrza na terenie gminy Dłutów kształtowany jest głównie przez: rozproszone źródła ciepła: lokalne kotłownie dla zabudowy wielorodzinnej i usług publicznych i indywidualne kotłownie w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, ruch samochodowy, lokalny przemysł i usługi.

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Dłutów” stwarza również możliwości miarodajnego monitorowania efektów podejmowanych działań, jak również przedstawia szereg możliwych do wykorzystania wskaźników oraz propozycję harmonogramu monitoringu.

Według wymogów Ministerstwa Gospodarki, PGN ma także realizować cele planów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych oraz doprowadzić do redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza. Innym istotnym wymogiem dla planów jest konieczność zapewnienia spójności działań z wieloletnimi planami finansowymi w gminach.

Aby opracować dobry plan konieczne jest wykonanie inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych z obszaru gminy, opartej na jej bilansie energetycznym. Należy w niej ująć budynki publiczne i mieszkalne, transport, gospodarkę odpadami oraz przemysł i usługi.

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb i możliwości należy zaplanować działania realizujące wyznaczone cele. Muszą się one opierać na już istniejących planach i strategiach. Dla planowanych działań należy wskazać mierniki osiągnięcia celów, źródła finansowania oraz plan wdrażania, monitorowania i weryfikacji.

Projekt „Planu...” zostanie poddany konsultacjom społecznym i po przeprowadzeniu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostanie przyjęty przez Radę Gminy Dłutów.

Po przyjęciu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej będzie on miał charakter dokumentu strategicznego, który zawiera cele strategiczne i szczegółowe oraz działania do osiągnięcia w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej wraz ze wskazaniem ich szacunkowych kosztów i przewidywanych źródeł finansowania. Ustalone zostaną również zasady monitorowania i raportowania wyników prowadzonej polityki ekologiczno-energetycznej.

Projekt dokumentu składa się z następujących elementów:

- metodologia opracowania dokumentu,
- informacje ogólne – charakterystyka gminy, ocena stanu istniejącego,
- charakterystyka nośników energetycznych na terenie gminy,
- cele strategiczne i szczegółowe,
- identyfikacja obszarów problemowych,
- ocena stanu aktualnego i przewidywanych zmian w zakresie inwentaryzacji zanieczyszczeń, gazów cieplarnianych;
- plan gospodarki niskoemisyjnej - plan przedsięwzięć i ich finansowania,
- opis realizacji działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych,
- harmonogram wdrażania „Planu” oraz monitorowanie efektów.

Gmina zdecydowała się przyjąć rok 2009 jako rok bazowy z uwagi na fakt, iż przyjęcie wcześniejszego roku jako podstawy powodowałoby sytuację, że przedstawione dane mogłyby być nierzetelne i odbiegające od realnych wartości. Przyjęcie 2009 roku za bazowy jest zgodne z postanowieniami SEAP.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej opracowano w oparciu o informacje otrzymane z Urzędu Gminy Dłutów w zakresie:

- sytuacji energetycznej budynków gminnych użyteczności publicznej,
- danych na temat opłat oświetlenia ulicznego,
- Strategii rozwoju Gminy Dłutów na lata 2015 - 2025,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

W ramach inwentaryzacji emisji w transporcie wykorzystano następujące informacje:

- generalny pomiar ruchu w 2010 roku (Średni Dobowy Ruch),
- zestawienie ilości pojazdów na terenie Gminy Dłutów wraz z podziałem na ich rodzaje.

Podstawą niemniejszego „Planu gospodarki niskoemisyjnej” jest inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych, szczególnie CO₂ do powietrza. W celu sporządzenia inwentaryzacji wykorzystano wytyczne Porozumienia Burmistrzów „How to develop a Sustainable Energy Action Plan (SEAP)”. Dokument ten, dostępny na stronach Porozumienia (www.eumayors.eu), określa ramy oraz podstawowe założenia dla wykonania inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych do powietrza.

Zgodnie z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów działaniami objęto zużycie energii i związaną z nim emisję CO₂ w następujących sektorach:

- obiekty komunalne,
- budynki mieszkalne,
- oświetlenie uliczne,
- transport.

Interesariuszami „Planu” są:

- władze gminy,
- mieszkańcy gminy,
- przedsiębiorcy mający zakłady na terenie gminy.

Ze względu na brak rozwiniętego na szeroką skalę przemysłu w Gminie przedsiębiorcy zgodnie z zasadami SEAP nie zostali uwzględnieni w ogólnym bilansie emisji CO₂.

W ujęciu przestrzennym projekt „Planu...” opracowano dla całego obszaru geograficznego Gminy Dłutów.

Elementem planu jest wyznaczenie kierunków działań prowadzących do racjonalizacji zużycia energii oraz redukcji emisji pyłowo-gazowej na obszarze gminy. W związku z tym określono wizję rozwoju niskoenergetycznego gminy, cele strategiczne, a następnie cele szczegółowe. Do celów szczegółowych przypisano konkretne zadania do wdrożenia przez zarówno przez samorząd lokalny, jak i inne podmioty.

Tabela 1 Cele strategiczne i cele szczegółowe, a także zadania przewidziane do realizacji w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”

CELE STRATEGICZNE		CELE SZCZEGÓŁOWE		KIERUNKI DZIAŁAŃ	
NR	OPIS	NR	OPIS	NR	OPIS
I	Redukcja emisji gazów cieplarnianych o 20 % do 2020r. w stosunku do roku bazowego 2009r.	I.1	Redukcja zużytej energii finalnej	I.1.1	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych
		I.2	Systematyczna poprawa jakości powietrza atmosferycznego, poprzez redukcję lokalnej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych	I.2.1	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych
				I.3.1	Rewitalizacja zabytkowego parku w Hucie Dłutowskiej wraz z zabudowaniami
		I.3	Poprawa jakości powietrza, poprzez zmniejszenie globalnej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych związanej z wykorzystaniem energii elektrycznej produkowanej w krajowym systemie elektroenergetycznym	I.3.2	Tworzenie terenów inwestycyjnych, mieszkaniowych, rekreacyjnych, gospodarczych, pod inwestycje komunalne
		I.4	Pomoc w termomodernizacji obiektów budowlanych należących do społeczeństwa	I.4.1	Brak planów zadań
I.4.2	Brak planów zadań				
I.5	Pomoc w wymianie źródeł ogrzewania budynków z węglowego na inne, charakteryzujące się mniejszą emisją gazów cieplarnianych	I.5.1	Brak planów zadań		
		I.5.2	Brak planów zadań		
II	Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	II.1	Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE)	II.1.1	Brak planów zadań
		II.2	Stosowanie OZE w nowo budowanych i remontowanych obiektach publicznych	II.2.1	Budowa przedszkola
		II.3	Stworzenie możliwości i pomoc w upowszechnieniu wykorzystywania OZE w obiektach budowlanych należących do społeczeństwa	II.3.1	Brak planów zadań
III	Redukcja zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności	III.1	Realizacja idei wzorcowej roli sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią	III.1.1	Modernizacja sieci elektroenergetycznych na terenie gminy
				III.1.2	Budowa szerokopasmowego dostępu do Internetu
		III.2	Zmniejszenie energochłonności obiektów budowlanych	III.2.1	Usunięcie azbestowych pokryć dachowych z terenu gminy

CELE STRATEGICZNE		CELE SZCZEGÓŁOWE		KIERUNKI DZIAŁAŃ		
NR	OPIS	NR	OPIS	NR	OPIS	
IV	energetyczn ej		należących do Gminy			
		III.3	Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w budynkach i oświetleniem uliczne	III.3.1	Prawidłowe oświetlenie dróg	
		III.4	Optymalizacja działań związanych z produkcją i wykorzystaniem energii	III.4.1	Budowa zbiornika retencyjno – rekreacyjnego w Dłutowie	
		Poprawę jakości powietrza oraz rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju gminy	IV.1	Obniżenie energochłonności w poszczególnych sektorach odbiorców energii	IV.1.1	Przebudowa drogi gminnej Drzewociny – Orzk Przebudowa drogi gminnej w Budach Dłutowskich Remont nawierzchni – drogi gminne Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych Modernizacja i remont drogi gminnej w Ślądkowicach Przebudowa drogi gminnej Wysoka – Krzywa – Armii Krajowej Przebudowa drogi gminnej w Dąbrowie Utwardzenie terenu wokół terenu Gimnazjum Oczyszczenie i udrożnienie rowów przydrożnych
	IV.2		Aktywizacja lokalnej społeczności oraz poszczególnych uczestników lokalnego rynku energii (producentów i konsumentów) w działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych	IV.2.1	Budowa punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych Likwidacja „dzikich wysypisk” w gminie	
	IV.2.2			IV.2.2	Zalesienie nieużytków lub terenów o niskiej przydatności rolniczej	
		IV.3	Kreowanie i utrzymanie wizerunku Gminy Dłutów jako „zielonych płuc powiatu pabianickiego” – jednostki samorządowej, która w sposób racjonalny wykorzystuje energię i dba o jakość środowiska na swoim terenie	IV.3.1	Spięcie wodociągów pomiędzy miejscowościami Drzewociny – Orzk Budowa sieci wodociągowej pomiędzy miejscowościami Huta Dłutowska – Pawówek Rozbudowa sieci wodociągowej w Dłutowie Modernizacja sieci wodociągowej Rozbudowa sieci wodociągowej w Drzewocicach	
	IV.3.2			Budowa punktu zlewnego w oczyszczalni ścieków w Dłutowie Modernizacja oczyszczalni ścieków w Dłutowie Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Dłutowie (ściekowej i deszczowej) Rozbudowa sieci kanalizacji ściekowej w Budach Dłutowskich		

Źródło: na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

2.1.1. Bazowa inwentaryzacja emisji

Inwentaryzację zanieczyszczeń oraz emisję CO₂ do atmosfery wykonano w oparciu o bilans energetyczny dla Gminy Dłutów. Jako rok bazowy przyjęto rok 2009, dla którego udało się zebrać kompleksowe dane we wszystkich grupach odbiorców. Inwentaryzacja emisji CO₂ (bazowa oraz prognoza do roku 2020) została wykonana zgodnie z wytycznymi Porozumienia Burmistrzów określonymi w dokumencie SEAP – *Jak opracować plan działań na rzecz zrównoważonej energii*. W celu obliczenia emisji zanieczyszczeń w roku bazowym wyznacza się zużycie energii finalnej dla poszczególnych sektorów odbiorców w tych latach na obszarze całej gminy.

Przedstawiono następujące obszary odbiorców:

- budynków użyteczności publicznej,
- budynków jednorodzinnych/ mieszkalnych,

- oświetlenia ulicznego,
- transportu.

Wyróżniono najczęściej używane nośniki na terenie gminy:

- drewno opałowe,
- węgiel kamienny,
- energię elektryczną,
- olej napędowy,
- gaz płynny LPG,
- benzyna.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono wartości wskaźników dla poszczególnych nośników energii, które zastosowano przy inwentaryzacji emisji CO₂:

Tabela 2 Wartości wskaźnika emisji CO₂ użytych w ramach inwentaryzacji emisji

NOŚNIK	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA (MG CO ₂ /MWH)	ŹRÓDŁA DANYCH
Energia elektryczna	0,812	KOBIZE - Referencyjny wskaźnik jednostkowej emisyjności dwutlenku węgla przy produkcji energii elektrycznej do wyznaczenia poziomu bazowego dla projektów JI realizowanych w Polsce.
Drewno opałowe	0*	
Węgiel kamienny	0,341	KOBIZE - Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO ₂ (WE) w roku 2008 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2014.
Olej napędowy	0,264	
Gaz płynny LPG	0,201	
Benzyna	0,247	

*Emisja CO₂ ze spalania biomasy (drewna opałowego i odpadów pochodzenia drzewnego, odpadów komunalnych biogenicznych i biogazu) nie wlicza się do sumy emisji ze spalania paliw, zgodnie z zasadami Wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz IPCC. Podejście to jest równoważne stosowaniu zerowego wskaźnika emisji dla biomasy.

Bazowa inwentaryzacja obejmuje obszar całej gminy Dłutów. Sektor przemysłowy został objęty inwentaryzacją, natomiast sama emisja związana ze zużyciem energii została wyłączona z obliczeń redukcji emisji CO₂, co jest zgodne z metodologią SEAP, która mówi, że należy uwzględnić sektor przemysłowy, jeżeli działania w tym sektorze zostaną uwzględnione.

Obliczenie emisji zostało wykonane przy pomocy wiedzy specjalistycznej oraz arkuszy kalkulacyjnych. W obliczeniach posługiwano się wartością CO₂ bez uwzględniania emisji gazów cieplarnianych CH₄ oraz N₂O, które wg wytycznych zamieszczonych w poradniku SEAP nie są wymagane do obliczeń. Gmina Dłutów nie posiada składowiska w związku z tym nie występuje emisja z tego sektora.

Ponadto emisja CO₂ ze spalania biomasy czy biopaliw oraz emisja zużywanej tzw. „zielonej energii elektrycznej” jest przyjmowana jako wartość zerowa. Przyjmuje się, że biomasa spalana na terenie obszaru gminy pochodzi w całości z obszaru gminy Dłutów.

W niniejszym rozdziale podsumowano informacje o zużyciu energii i związanej z tym emisji dwutlenku węgla w poszczególnych sektorach, grupach użytkowników energii w roku 2009.

Łączne zużycie energii końcowej w Gminie Dłutów w roku bazowym 2009 wyniosło **120 153,75 MWh/rok**, a w roku 2014 wyniosło **117 416,60 MWh/rok**, zatem powoli maleje.¹

¹ na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Dłutów”, PHIN Inwestycje Sp. z o.o., wrzesień 2015

2.2. Powiązanie projektu z innymi dokumentami, oraz sposoby, w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Projekt „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” został opracowany zgodnie wieloma dokumentami opracowanymi we wcześniejszym czasie na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.²

Analizując cele sformułowane w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki gospodarki niskoemisyjnej gminy Dłutów.

2.2.1. Prawodawstwo Unii Europejskiej

Podpisując Traktat Akcesyjny Polska zgodziła się na respektowanie prawa wspólnotowego zgodnie z przyjętymi w Unii Europejskiej zasadami, a więc z pierwszeństwem przed prawem krajowym oraz z uwzględnieniem bezpośredniego obowiązywania wspólnotowych rozporządzeń.

Polityka Unii Europejskiej odzwierciedla potrzebę stworzenia gospodarki niskoemisyjnej, co podkreślono w strategii „Europa 2020”, w pakiecie klimatyczno-energetycznym UE, w celu uczynienia z Europy światowego lidera w dziedzinie energii odnawialnej i technologii niskoemisyjnych.

Ze względu na to, iż w odniesieniu do zagadnień dotyczących ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym nie funkcjonuje jeden nadrzędny akt prawny, który regulowałby te kwestie. W prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” uwzględniono między innymi przepisy sprecyzowane w następujących dyrektywach:

- a) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/WE z dnia 19 maja w sprawie charakterystyki energetycznej budynków.
- b) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko,
- c) Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory,
- d) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy,
- e) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko,
- f) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

2.2.2. Dokumenty nadrzędne szczebla krajowego, wojewódzkiego i lokalnego

Rozwój gospodarki niskoemisyjnej jest bezpośrednio zapisany w Konstytucji RP obok zasady zrównoważonego rozwoju. W grudniu 2010 r. powstały założenia dla *Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej* (NPRGN), który ma nie tylko uzasadnienie w realizacji międzynarodowych zobowiązań Polski i realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego UE, ale również umożliwieniu Polsce odegranie aktywnej roli w wyznaczaniu europejskich i światowych celów redukcji emisji gazów cieplarnianych. Z założeń programowych NPRGN wynikają szczegółowe zadania dla samorządów terytorialnych:

- rozwój niskoemisyjnych źródeł energii,
- poprawa efektywności energetycznej,
- poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami,
- rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych,
- zapobieganie powstaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami.

Priorytety, cele strategiczne, cele szczegółowe i zadania zamieszczone w projekcie „Planu...” w odniesieniu do poszczególnych celów krótko i długoterminowych zapisanych w innych dokumentach zostały tak

² na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Dłutów” PHIN Inwestycje Sp. z o.o., wrzesień 2015

sformułowane, by w sposób bezpośredni nawiązywać do wymogów i wytycznych zawartych w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumiane kwestie ochrony powietrza i gospodarki niskoemisyjnej m.in. w kontekście planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Wspólną cechą wszystkich scharakteryzowanych poniżej dokumentów, (która to w sposób bezpośredni została przeniesiona do projektu „Planu ...” jest dążenie do stworzenia warunków niezbędnych do realizacji gospodarki niskoemisyjnej oraz wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju.

Zapisy umieszczone w analizowanym projekcie „Planu...” są zgodne z postanowieniami dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz lokalnym.

Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

W „Polityce energetycznej Polski do 2030 r.”, przyjętej przez Radę Ministrów 10 listopada 2009r., jako priorytetowe wyznaczono kierunki działań na rzecz:

- efektywności i bezpieczeństwa energetycznego (opartego na własnych zasobach surowców),
- zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii, rozwoju konkurencyjnych rynków paliw i energii oraz ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko.

Spośród głównych narzędzi realizacji aktualnie obowiązującej polityki energetycznej szczególne znaczenie, bezpośrednio związane z działaniem na rzecz gminy (samorządów gminnych i przedsiębiorstw energetycznych), posiadają:

- Planowanie przestrzenne zapewniające realizację priorytetów polityki energetycznej, planów zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe gmin oraz planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych,
- Ustawowe działania jednostek samorządu terytorialnego uwzględniające priorytety polityki energetycznej państwa, w tym poprzez zastosowanie partnerstwa publiczno– prywatnego (PPP),
- Wsparcie realizacji istotnych dla kraju projektów w zakresie energetyki (np. projekty inwestycyjne, prace badawczo-rozwojowe) ze środków publicznych, w tym funduszy europejskich.

Dokument ten zakłada, że bezpieczeństwo energetyczne Polski będzie oparte przede wszystkim o własne zasoby, w szczególności węgla kamiennego i brunatnego. Ograniczeniem dla wykorzystania węgla jest jednak polityka ekologiczna, związana z redukcją emisji dwutlenku węgla. Stąd szczególnie położony jest nacisk na rozwój czystych technologii węglowych (tj. m.in. wysokosprawna kogeneracja).

Z kolei w zakresie importowanych surowców energetycznych dokument zakłada dywersyfikację rozumianą również jako zróżnicowanie technologii produkcji (np. pozyskiwanie paliw płynnych i gazowych z węgla), a nie, jak do niedawna, jedynie kierunków dostaw. Nowym kierunkiem działań będzie również wprowadzenie w Polsce energetyki jądrowej, w przypadku której jako zalety wymienia się: brak emisji CO₂, możliwość uniezależnienia się od typowych kierunków dostaw surowców energetycznych, a to z kolei wpływa na poprawę poziomu bezpieczeństwa energetycznego kraju.

W ramach zobowiązań ekologicznych Unia Europejska wyznaczyła na 2020 rok cele ilościowe, tzw. „3x20%”, tj.: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do roku 1990, zmniejszenie zużycia energii o 20% w porównaniu z prognozami dla UE na 2020 r., zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii do 20% całkowitego zużycia energii w UE, w tym zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w transporcie do 10%. W grudniu 2008 roku został przyjęty przez UE pakiet klimatyczno-energetyczny, w którym zawarte są konkretne narzędzia prawne realizacji ww. celów. Polityka energetyczna poprzez działania inicjowane na szczeblu krajowym wpisuje się w realizację celów polityki energetycznej określonych na poziomie Wspólnoty.

Przyjęte kierunki polityki energetycznej są w znacznym stopniu współzależne. Poprawa efektywności energetycznej ogranicza wzrost zapotrzebowania na paliwa i energię, przyczyniając się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego, na skutek zmniejszenia uzależnienia od importu, a także działa na rzecz ograniczenia wpływu energetyki na środowisko poprzez redukcję emisji. Podobne efekty przynosi rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym zastosowanie biopaliw, wykorzystanie czystych technologii węglowych oraz wprowadzenie energetyki jądrowej.

Realizując działania zgodnie z tymi kierunkami, polityka energetyczna będzie dążyła do wzrostu bezpieczeństwa energetycznego kraju przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju.

Planowane jest także osiągnięcie w 2020 roku 10-cio procentowego udziału biopaliw w rynku paliw. Zapisy te są zbieżne z założeniami PGN.

Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych

Rada Ministrów 7 grudnia 2010 r. przyjęła dokument pn. „Krajowy plan działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych”, stanowiący realizację zobowiązania wynikającego z art. 4 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych określa przewidywane końcowe zużycie energii brutto w układzie sektorowym, tj. w ciepłownictwie i chłodnictwie, elektroenergetyce i transporcie na okres 2010-2020 ze wskazaniem scenariusza referencyjnego i scenariusza dodatkowej efektywności energetycznej.

Ogólny cel krajowy w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w ostatecznym zużyciu energii brutto w 2020 r. wynosi 15%, natomiast przewidywany rozkład wykorzystania OZE w układzie sektorowym przedstawiono następująco:

- 17,05% dla ciepłownictwa i chłodnictwa (systemy sieciowe i niesieciowe),
- 19,13% dla elektroenergetyki,
- 10,14% dla transportu.

Krajowy plan działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych w obszarze elektroenergetyki przewiduje przede wszystkim: rozwój OZE:

- w zakresie źródeł opartych na energii wiatru oraz biomasie oraz zwiększony wzrost ilości małych elektrowni wodnych.
- w obszarze ciepłownictwa i chłodnictwa przewiduje utrzymanie dotychczasowej struktury rynku, przy uwzględnieniu rozwoju geotermii oraz wykorzystania energii słonecznej.
- w zakresie rozwoju transportu zakłada zwiększanie udziału biopaliw i biokomponentów.

Zapisy te są zbieżne z założeniami PGN.

Krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej

Pierwszy przyjęty dokument pt. „Krajowy plan dotyczący efektywności energetycznej” (w skrócie KPD EE) został przyjęty w 2007 roku i stanowił realizację zapisu art.14 ust.2 Dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 roku w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. 2011 r., Nr 94, poz. 551) krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej winien być sporządzany co 3 lata i zawierać opis planowanych działań i przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w poszczególnych sektorach gospodarki oraz analizę i ocenę wykonania KPD EE za poprzedni okres.

Projekt Drugiego KPD EE spełniający powyższe wymagania, w wersji z dnia 18 stycznia 2012 r., został przyjęty przez Komisję ds. Europejskich.

Drugi KPD EE podtrzymuje krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, określony w KPD z 2007r. na poziomie 9% oraz zawiera obliczenia dotyczące oszczędności energii uzyskanych w okresie 2008-2009 i oczekiwanych w 2016 roku, zgodnie z wymaganiami dyrektyw: 2006/32/WE oraz 2010/31/WE. Z zapisów Drugiego KPD wynika, że zarówno wielkość zrealizowanych, jak i planowanych oszczędności energii finalnej, przekroczy wyznaczony cel. Zapisy te są zbieżne z założeniami PGN.

Strategia „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko”

4 lipca 2012 r. kierownictwo Ministerstwa Gospodarki przyjęło projekt Strategii „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” i zarekomendowało skierowanie dokumentu pod obrady komitetu stałego Rady Ministrów.

Strategia „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” (BEiŚ) obejmuje dwa niezwykle istotne obszary:

- energetykę,
- środowisko,

W ocenie autorów Strategii:

- należy uzupełniać rozważną politykę odnośnie do rodzimych zasobów energetycznych także o projekty dywersyfikacyjne zmniejszające zależność Polski od dostaw nośników energii z jednego kierunku.

- należy zmniejszać energochłonność krajowej gospodarki poprzez szerokie wspieranie poprawy efektywności energetycznej.
- największym wyzwaniem dla krajowego sektora energetyki jest modernizacja jednostek wytwórczych, rozwój sieci
- przesyłowych i dystrybucyjnych oraz wprowadzenie energetyki jądrowej.
- rozwój sektora energetycznego powinien się także wiązać z rozwojem kogeneracji i energetyki odnawialnej, w tym głównie energetyki wiatrowej, biogazowi i instalacji na biomasę.

Zamierzenia te są zbieżne z założeniami PGN.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) to przygotowany przez Ministerstwo Środowiska dokument, który wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych.

SPA 2020 określa m.in. Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska oraz podległy mu Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu. Wśród działań adaptacyjnych wymienia się tu m.in.: dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne. Zapisy te są zbieżne z założeniami PGN.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego

Głównym celem Strategii jest poprawa konkurencyjności regionu i podniesienie poziomu życia mieszkańców przy jednoczesnym respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Najważniejsze kierunki rozwoju regionu łódzkiego zidentyfikowano w trzech strategicznych dla województwa sferach:

- Sfera społeczna: Cel główny: Wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa.
- Sfera ekonomiczna: Cel główny: Poprawa pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa.
- Sfera funkcjonalno - przestrzenna: Cel główny: Stworzenie rzeczywistego regionu społeczno – ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą.

W każdej z tak określonych sfer sprecyzowano obszary priorytetowe, w ramach których określono główne działania.

PGN dla Gminy Dłutów wpisuje się w Strefę funkcjonalno-przestrzenną, obszar priorytetowy: Ochrona środowiska. Cel strategiczny: Poprawa warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę jakości środowiska. Kompatybilność Planu i strategii wynika z działań głównych tej części w następującym zakresie: wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 wskazuje, że coraz większego znaczenia nabierać będzie kwestia polityki energetycznej.

Na poziomie regionalnym zagadnienie to jest istotne przede wszystkim w aspektach:

- promocji pozytywnych postaw i innowacyjnych rozwiązań związanych z efektywnością energetyczną,
- aktywizacji gospodarczej z wykorzystaniem sektora OZE,
- ochrony przestrzeni przed negatywnymi oddziaływaniami niektórych rodzajów energetyki odnawialnej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego (RPO WŁ) stanowi podstawowy instrument realizacji celów Strategii rozwoju województwa łódzkiego do roku 2020. Program zawiera streszczenie analizy społeczno-gospodarczej regionu z wynikającymi z niej głównymi wyzwaniami rozwojowymi dla województwa, opis priorytetów wraz z uzasadnieniem, syntetyczny opis wdrażania, a także szacunkowy plan finansowy.

Celem głównym RPO WŁ jest poprawa jakości życia mieszkańców oraz uczynienie z województwa łódzkiego konkurencyjnego i innowacyjnego regionu Polski oraz Europy.

W RPO WŁ wskazano również następujące wyzwania i potrzeby: wykorzystanie potencjału regionu do produkcji OZE, zmniejszenie poziomu emisyjności i energochłonności gospodarki. Szczególnie istotne znaczenie w kontekście PGN dla gminy Dłutów ma Oś Priorytetowa IV: Gospodarka niskoemisyjna, która zakłada m.in.: zwiększenie zastosowania OZE, wsparcie OZE (mikroinstalacje) w ramach wsparcia rozwoju przedsiębiorczości oraz restrukturyzacji gospodarstw, zmniejszenie emisyjności gospodarki, zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Planowane przez Gminę Dłutów działania i inwestycje wpisują się w:

- Działanie IV.1 Odnawialne źródła energii
- Działanie IV.2 Termomodernizacja budynków
- Działanie IV.3 Ochrona powietrza.

Wzrost udziału OZE w bilansie paliwowo-energetycznym województwa łódzkiego spowoduje poprawę efektywności wykorzystania i oszczędzania zasobów surowców energetycznych oraz poprawy stanu środowiska poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód oraz redukcję ilości wytwarzanych odpadów. Dodatkowo planowane w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych inwestycje pozwolą na zmniejszenie zapotrzebowania na energię, co w znacznym stopniu przełoży się na obniżenie zużycia paliw konwencjonalnych i w konsekwencji spowoduje ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza odpowiedzialnych za powstawanie zjawiska tzw. niskiej emisji oraz emisji gazów cieplarnianych.

Gmina Dłutów dzięki przygotowaniu PGN będzie mogła ubiegać się o środki unijne m.in. z RPO WŁ 2014 – 2020, na cele szczegółowe rozwoju gospodarki niskoemisyjnej na swoim terenie.

Na płaszczyźnie regionalnej, działania przewidziane w PGN powinny zmierzać do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu i realizowane są programy ochrony powietrza oraz plany działań krótkoterminowych.

Cele projektu „Planu...” są zgodne z wyznaczonymi priorytetami na szczeblu gminnym, które są zawarte w poniższych dokumentach strategiczno - planistycznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Pabianickiego na lata 2014-2020

Zgodnie z opracowaną analizą SWOT dla powiatu pabianickiego, słabą stroną w zakresie ochrony środowiska jest m.in.: niewystarczająco rozwinięta infrastruktura związana z odnawialnymi źródłami energii. Zatem każde działanie mające na celu inwestycje związane z OZE oraz poprawę niskiej emisji w rejonie Dłutowa jest bardzo ważne. Zgodnie z Celem operacyjnym strategii V.2, Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej oraz Celem V.3 Infrastruktura Ochrony Środowiska i Odnawialnych Źródeł Energii, władze powiatu pabianickiego mają podjąć działania zmierzające do ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery m.in. poprzez wprowadzenie w obiektach użyteczności publicznej rozwiązań wykorzystujących OZE oraz rozwój alternatywnych źródeł energii i promocję OZE na terenie powiatu. Zatem PGN dla obszaru Gminy Dłutów wpisuje się doskonale w planowane w szerszym zakresie terytorialnym działania poprzez:

- *propagowanie realizacji wykorzystania lokalnych źródeł energii, w tym odnawialnych,*
- *wprowadzanie nowoczesnych technologii i urządzeń zmniejszających zużycie energii.*

Podsumowując w ujęciu lokalnym zadaniem Planu jest uporządkowanie i organizacja działań podejmowanych przez gminę sprzyjających realizacji ww. celom, dokonanie oceny stanu sytuacji w gminie w zakresie emisji gazów cieplarnianych wraz ze wskazaniem tendencji rozwojowych oraz dobór działań, które mogą zostać podjęte w przyszłości wraz ze wskazaniem ich źródeł finansowania.

Strategia rozwoju gminy Dłutów na lata 2015-2025

Strategia stanowi podstawowy dokument planistyczny, który wskazuje główne cele dalszego rozwoju gminy do 2025 roku.

Misją rozwoju gminy jest *zapewnienie mieszkańcom wysokiego poziomu życia poprzez dostęp do wysokiej jakości usług publicznych oraz atrakcyjnej oferty edukacyjnej i spędzania czasu wolnego. Na drodze rozwoju gminy priorytetem staje się kompleksowa współpraca mieszkańców i przedsiębiorców na rzecz zrównoważonego rozwoju gminy.*

Zatem działania podejmowane przez władzę gminy na rzecz ograniczania niskiej emisji takie jak termomodernizacja czy montaż i instalacja OZE w gospodarstwach domowych przyczyniać się będą również do osiągnięcia celów określonych w Strategii Rozwoju Gminy Dłutów.³

³ na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Inwestycje Sp. z o.o., wrzesień 2015

3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

3.1. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

Analiza stanu środowiska Gminy Dłutów dokonana została na potrzeby obowiązujących dokumentów dotyczących rozwoju gospodarczego, społecznego i przestrzennego Gminy, m.in. w „Strategii Rozwoju Gminy Dłutów na lata 2015-2025” oraz w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dłutów”.

W związku z tym niniejsza „Prognoza...” omawia wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w harmonogramie zamieszczonym w projekcie „Planu...”.

Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane zamieszczone w projekcie „Planu...”, udostępnione przez Gminę Dłutów, oraz zgromadzone samodzielnie przez Wykonawcę, w tym również opracowania, raporty i analizy przygotowane w ostatnich latach między innymi przez WIOŚ.

3.1.1. Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia

Dłutów jest gminą położoną południowej części powiatu pabianickiego, w środkowej części województwa łódzkiego.

Graniczy z następującymi jednostkami administracyjnymi:

- od południa z gminami Zelów i Drużbice należącymi do powiatu bełchatowskiego,
- od północy z gminą Pabianice należącą do powiatu pabianickiego,
- od północnego zachodu z gminą Dobroń należącą do powiatu pabianickiego,
- od południowego wschodu z gminą Grabica należącą do powiatu piotrkowskiego,
- od wschodu z gminą Tuszyń należącą do powiatu łódzkiego wschodniego.

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Dłutów na tle powiatu Pabianickiego i województwa łódzkiego

Źródło: http://lodz.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_lodzkie/portrety_gmin/pabianicki/gmina_dlutow.pdf

Strukturę terytorialną Gminy stanowią 24 miejscowości tworzące 20 sołectw: Budy Dłutowskie, Czyżemin, Dąbrowa, Dłutów, Dłutówek- Borkowice, Drzewociny, Huta Dłutowska, Lesieniec, Leszczyny Małe, Leszczyny Duże, Łaziska, Mierzączka Duża, Orzk, Pawłówek, Piętków, Redociny, Stoczki-Porąbki, Ślądkowice, Tążewy, Świerczyna. Cztery wspomniane miejscowości to: Borkowice, Dłutów, Jastrzębieniec, Kociołki-Las.

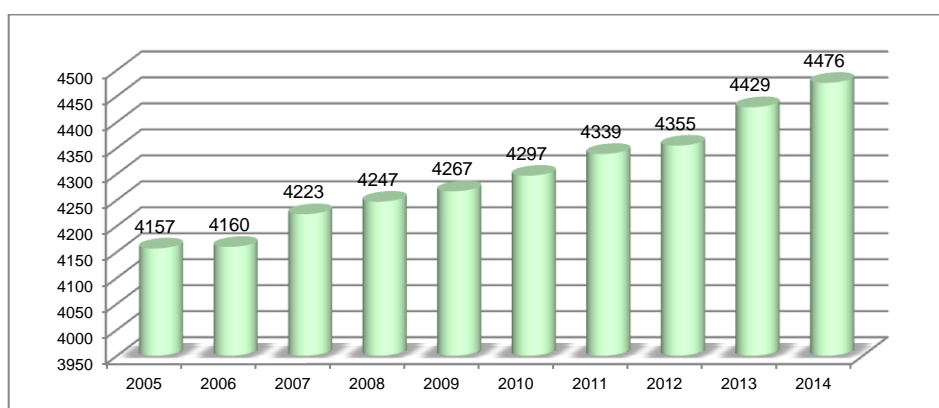

Gmina Dłutów zajmuje obszar 100,47 km², znajdując się w grupie najbardziej zalesionych gmin na terenie województwa łódzkiego.

Siedzibą Gminy jest miejscowość Dłutów. W Dłutowie znajdują się wszystkie instytucje użyteczności publicznej. Przez Gminę Dłutów biegnie fragment drogi wojewódzkiej nr 485 relacji Pabianice – Bełchatów. Przecina ona następujące wsie: Pawłówek, Huta Dłutowska, Budy Dłutowskie, Dłutów i Świerczyna. Uzupełnieniem infrastruktury drogowej są drogi powiatowe (długość 23,3km) i gminne (długość 108,5 km) zapewniające połączenie komunikacyjne poszczególnych miejscowości w gminie z większymi ośrodkami.

Przewozy osób realizowane są przez komunikację PKS i transport prywatny. Komunikacja zapewnia dogodny dojazd do miejscowości Dłutów. W najbliższym czasie planowane są przebudowy i modernizacje niektórych odcinków dróg gminnych i powiatowych oraz przebudowa drogi wojewódzkiej nr 485.

Pod względem liczby mieszkańców, gmina Dłutów plasuje się na ostatnim miejscu w całym powiecie pabianickim, stanowi najmniej zaludnioną gminę w regionie.

Rysunek 2 Ludność Gminy Dłutów na przestrzeni ostatnich lat

Źródło: BDL GUS, 2015

Wraz ze stopniowym wzrostem liczby mieszkańców rośnie także emisja gazów cieplarnianych. Większa liczba ludności powoduje zwiększenie zużycia energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na potrzeby socjalno-bytowe, a także zwiększenie liczby pojazdów poruszających się po terenie gminy.

Do najbardziej zauważalnych problemów społecznych należy wzrost odsetka osób w wieku produkcyjnym przy zdecydowanie mniejszym wzroście osób w wieku przedprodukcyjnym. Prowadzić to będzie w dłuższej perspektywie do wzrostu odsetka osób w starszym wieku (zbiorowość w starszym wieku zwiększa się szybciej niż pozostałe grupy ludności, co oznacza postępujący proces starzenia się społeczeństwa). W całym województwie łódzkim tendencja wskazuje na znaczny wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym przy spadku osób w wieku przed- i produkcyjnym. Proces ten rodzi szereg problemów zwłaszcza natury ekonomicznej, związanych z zapewnieniem godziwych warunków egzystencji osób w starszym wieku. Te narastające problemy demograficzne, jeżeli pozostaną nierozwiązane, mogą w przyszłości przynieść poważne problemy społeczne i gospodarcze.

Gmina Dłutów ma charakter zdecydowanie rolniczy. Obszar Gminy Dłutów to głównie użytki rolne: 57,9% (5876 ha), następnie użytki leśne: 38,2% (3809 ha), nieużytki i pozostałe grunty stanowią 357,95 ha powierzchni gminy. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi 5,96 ha. Głównym kierunkiem produkcji jest uprawa zbóż, ziemniaków, kukurydzy traw nasiennych oraz hodowla bydła i trzody chlewnej.

Na terenie Gminy występuje wiele małych gospodarstw rolnych prowadzących niewyspecjalizowaną produkcję. Wysoka kultura rolna miejscowych gospodarzy w zetknięciu z korzystnym ukształtowaniem terenu i łagodnym klimatem sprzyja produkcji żywności o najwyższych parametrach jakościowych. Na terenie Gminy nie ma wielkich ośrodków przemysłowych, jest to gmina typowo rolnicza. Rozwija się za to handel i usługi świadczone przez niewielkie rodzinne przedsiębiorstwa.

3.1.2. Warunki klimatyczne

Obszar gminy Dłutów znajduje się w łódzko - wieluńskim regionie klimatycznym. Dominującymi są wpływy polarno – morskich oraz polarno – kontynentalnych mas powietrza. Przeważają wiatry zachodnie i południowo zachodnie. Średnia temperatura roczna waha się w granicach 7,0 - 8,0 st. C.

Według podziału na krainy klimatyczne E. Romera, gmina Dłutów leży w strefie klimatu Krainy Wielkich Dolin, dla której cechą charakterystyczną jest znacząca zmienność elementów meteorologicznych w czasie oraz małe zróżnicowanie przestrzenne. Termiczne pory roku, które mają bezpośredni wpływ na wegetację roślin zależą głównie od średnich temperatur dobowych.

W omawianym rejonie wyróżnia się osiem termicznych pór roku.

- zima z temperaturami < 0 st C średnio - trwa od 7 XII do 8 III;
- przedwiośnie z temperaturami od 0 C do 5 st C - trwa średnio od 8 III do 2 IV;
- wiosna z temperaturami od 5 do 10 st C - trwa średnio od 2 IV do 28 IV;
- przedlecie z temperaturą od 10-15 st C -trwa średnio od 28IV do 30 V;
- lato z temperaturą > 15 st C -trwa od 30 V do 7 IX;
- polecie z temperaturą od 15 do 10 st C -trwa średnio od 7 IX do 5 X;
- jesień z temperaturą od 10 do 5 st C -trwa średnio od 5X do 5 XI;
- przedzimie z temperaturą od 5 do 0 st C - trwa średnio od 5XI do 7XII.

Ogólne warunki klimatyczne panujące na obszarze gminy nie odbiegają od warunków panujących na pozostałych terenach regionu. Jest to spowodowane brakiem zróżnicowania głównych czynników kształtujących klimat, do których zalicza się dopływ energii słonecznej oraz cyrkulację powietrza.⁴

3.1.3. Hydrografia

W granicach gminy istnieje słabo rozwinięta sieć hydrograficzna. Cały obszar należy do zlewni Warty w dorzeczu Odry. Podstawą podziału hydrograficznego jest dział wodny III rzędu rozdzielający system wodny Neru I Widawki. Największą rzeką jest Grabia prawy dopływ Widawki. Rzeką na teren gminy wpływa na wysokości kompleksu łąk „Łoszkowskie”, a wypływa przy północno zachodniej granicy wsi Drzewociny. Na tym odcinku rzeka posiada naturalne silnie meandrujące koryto. Największymi dopływami są rzeka Jesionka (Dłutówka, Rawka) oraz Mała Widawka. Długość koryta Jesionki w granicach gminy wynosi 15,6 km. Biegnie ona ze wschodu na zachód. Rzeką zasila stawy położone po obu stronach Dłutowa w tym staw „Torfianka” oraz kompleks zbiorników na terenie leśnictwa Borkowice (Staw Popławy, Staw Myślenia). Rzeką Mała Widawka o długości 2,6 km w granicach gminy, płynie z północy na południe m.in przez grunty wsi Piętków. W północnej części gminy (Huta Dłutowska) płynie rzeka Bychlewka, która jest dopływem rzeki Dobrzyńki

Na terenie gminy występują zbiorniki wód stojących w dolinie rzeki Jesionki. Największymi zbiornikami są: Staw Torfianka o powierzchni 28,6 ha, staw rybny na rzece Jesionce w Dłutowie o powierzchni 20,63 ha oraz liczne naturalne stawy w kompleksie lasów państwowych na rzece Jesionce oraz stawy i jeziorka w dolinie Grabi. Stawy śródlądne na rzece Jesionce w Łaziskach tworzą użytek ekologiczny o powierzchni 33 ha. Według Wojewódzkiego Programu Małej Retencji planowane są kolejne zbiorniki małej retencji o powierzchni do 5 ha, wszystkie na rowach melioracyjnych: w Orzku, Łaziskach i Hucie Dłutowskiej. Gmina nie jest zainteresowana budową tych zbiorników uznając, iż racjonalnym działaniem byłoby urządzenie i przebudowa zbiorników i stawów już istniejących.⁵

3.1.4. Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe

Gminę Dłutów obejmuje synklinorium łódzkie wypełnione osadami kredy dolnej i górnej. Osady złożone są z piasków, piaskowców, mułowców, wapieni i margli. Na obszarze gminy Dłutów brakuje większych złóż, które miałyby znaczenie regionalne. W granicach gminy brak jest utworów trzeciorzędowych. Całość pokrywają osady czwartorzędowe, których miąższość waha się od około 25 m w rejonie wsi Mierzączka Duża do 45 m w Dłutówku i Piętkowie oraz około 50 m w Hucie Dłutowskiej. W granicach gminy Dłutów miąższość utworów czwartorzędowych nie przekracza nigdzie 100 m. Są one złożone z glin zwałowych, piasków fluwioglacjalnych, mułków, a także torfów pochodzących z poszczególnych etapów czwartorzędu.

Na powierzchni dominują utwory związane z działalnością wód roztopowych lądolodu warciańskiego oraz pochodzące z okresu późniejszego osady rzeczne zastoiskowe i eoliczne. W jej północno wschodniej

⁴ na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Inwestycje Sp. z o.o., wrzesień 2015

⁵ ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DŁUTÓW, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXI/209/14 Rady Gminy Dłutów z dnia 25 marca 2014 roku

części zostały rozpoznane trzy złoża kruszywa naturalnego (piasku i piasku ze żwirem): Czyżemin, Czyżemin I i Czyżemin II. Natomiast w miejscowości Mierzączka Duża zostało rozpoznane złożo piasku.⁶

W granicach gminy użytkowe poziomy wodonośne są związane z utworami czwartorzędowymi i kredowymi, w ramach których wydzielony został poziom wodonośny dolno i górno kredowy. W części wschodniej gminy rozciąga się Główny Zbiornik Wód Podziemnych Niecki Łódzkiej Nr 401. Są to wody szczelinowo porowe poziomu kredowego o podwyższonej twardości, ciśnieniu zróżnicowanym i wydajnością ujęć od 43 do 156 m³/h. Jest to najzasobniejszy poziom wodonośny. Wgłębne wody czwartorzędu, ujęte licznymi studniami, związane są z piaszczysto-wirowymi osadami wolnolodowcowymi, które zalegają pod glinami zwałowymi stadiau Warty oraz pod gliną młodszego stadiau Radomki. Wydajność eksploatacyjna ujęć z utworów czwartorzędowych aż osiąga poziom 47,2 m³/h. Według mapy hydrogeologicznej Polski, arkusza Pabianice i arkusza Bełchatów, głębokość czwartorzędowego poziomu wodonośnego jest zróżnicowana, jednak nigdzie nie przekracza głębokości 25 m ppt. I tak, w Hucie Dłutowskiej występuje już na głębokości 3,6 do 10,2 m ppt, w Dąbrowie na głębokości 21,5 m, w Dłutowie od 5-12,3 m ppt. Czwartorzędowy poziom wodonośny ma miąższość od 4-5 m w Dąbrowie i Hucie Dłutowskiej do 15-46 w Dłutowie, 16 m w Drzewocinach, 10 m w Mierzączce Dużej i 5 m w Lesieńcu. Woda z kredowego poziomu wodonośnego jest ujmowana z głębokości 52 i 54 m w Dłutowie, 68 m w Czyżeminie i 86 m w Ślądkowicach.

W strefie wysokich ciśnień wody czwartorzędowe są powiązane z wodami poziomu kredowego. Wody poziomu czwartorzędowego i kredowego mieszczą się w klasie wód najwyższej jakości i nadają się do celów spożywczych. Poziom górno kredowy posiada klasę Ib wód wysokiej jakości i nadaje się do celów spożywczych i gospodarczych. Przy czym woda wykorzystywana do celów pitnych wymaga prostego uzdatnienia.

Pierwszy płytki poziom wodonośny związany jest z osadami piaszczysto-żwirowymi i czerpany jest płytkimi studniami kopanymi. Zwierciadło tego poziomu jest swobodne i uzależnione od wpływów atmosferycznych. Z doliną Grabi oraz z dolinkami pobocznymi związane są liczne źródła i wycieki na powierzchnię. Tereny istniejącego zbiornika wód podziemnych nie są zakwalifikowane do obszaru wysokiej i najwyższej ochrony. Możliwymi ogniskami zanieczyszczeń wód podziemnych są lokalne składowiska odpadów.

Użytki rolne, do których możemy zaliczyć głównie łąki i pola uprawne są związane z rolniczym charakterem gminy, a na ich zagospodarowanie wpływa przede wszystkim produkcja rolnicza. Jednym z najważniejszych warunków produkcji jest jakość gleb. Jest ona wytworem klimatu i skały macierzystej, co ogranicza oddziaływanie człowieka. Od jakości gleby zależy wielkość uzyskiwanej produkcji oraz wielkość nakładów związanych z uprawą. Struktura gruntów kształtuje się następująco:

- gleby klasy VI i nieużytki zajmują 30,82 % ogólnej powierzchni użytków rolnych,
- gleby klasy V zajmują 40,12 % ogólnej powierzchni użytków rolnych,
- gleby klasy IVa, łącznie z klasą IVb zajmują 27,7% ogólnej powierzchni użytków rolnych.
- gleby klasy IIIb zajmują zaledwie 1,36 % ogólnej powierzchni użytków rolnych.

W gminie Dłutów nie występują grunty rolne klas I, II i IIIa. Gleby są więc tu przeciętne słabe i bardzo słabe, nie sprzyjając rozwojowi intensywnego rolnictwa. 78,7 % użytków zielonych w gminie to gleby słabe i bardzo słabe (V i VI klasa).

W strukturze użytkowania gruntów w gminie – użytki rolne zajmują około 57,9 % ogólnej powierzchni gminy, a wśród nich użytki zielone stanowią 18,0 %.⁷

3.1.5. Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Gmina Dłutów nazywana jest „zielonymi płucami” powiatu – stanowi alternatywę wypoczynkową dla mieszkańców Pabianic i Łodzi ponieważ posiada wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe. Występują tu duże kompleksy lasów wzbogacone stawami i rzeczkami.

Łączna powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 3780,05 ha co w zestawieniu z powierzchnią gminy (101,58 km²) daje ogólną lesistość na poziomie 38,2%. Grunty Lasów Państwowych położone w granicach gminy Dłutów administrowane są przez Nadleśnictwo Kolumna, wchodzące w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi. Ich powierzchnia wg danych z Banku Danych Lokalnych (stan na 31 grudnia 2014 r.) wynosiła 3787,07ha, z czego 680,12ha stanowiły

⁶ ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DŁUTÓW, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXI/209/14 Rady Gminy Dłutów z dnia 25 marca 2014 roku

⁷ ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DŁUTÓW, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXI/209/14 Rady Gminy Dłutów z dnia 25 marca 2014 roku

lasy prywatne. Pozostałe grunty niezaliczone do lasów obejmują grunty zadrzewione i zakrzewione, użytki rolne, grunty pod wodami, użytki ekologiczne, tereny różne, grunty zabudowane oraz zurbanizowane, a także nieużytki.

Grunty Lasów Państwowych wchodzi w skład 4 leśnictw położonych w obrębie Rydzyny.

W lasach stanowiących własność Skarbu Państwa, gospodarka leśna prowadzona jest w oparciu o plan urządzania lasu opracowany na lata 2006 -2015. Pod względem „Regionalizacji przyrodniczo- leśnej opartej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych” z 1990 r. obszar gminy znajduje się w granicach VI Krainy Małopolskiej, w Dzielnicy Łódzko Opoczyńskiej w Mezoregionie Sieradzko-Łódzkim. Tereny gminy leżą w naturalnym zasięgu występowania głównych lasotwórczych gatunków drzew: sosny pospolitej, świerka pospolitego, jodły pospolitej i buka zwyczajnego. Gatunkiem panującym jest sosna pospolita. W składzie drzewostanów znaczący udział mają też brzoza, olsza, dęby, grab i osika.

Gospodarka w lasach stanowiących własność prywatną prowadzona jest w oparciu o uproszczone plany urządzania lasu dla poszczególnych wsi. Plany zostały sporządzone na okres od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2017 r. na zlecenie Starosty Powiatu Pabianickiego. Nadzór nad gospodarką leśną sprawuje Starosta Pabianicki. Dominującymi siedliskami w lasach prywatnych są siedliska boru świeżego, boru mieszanego świeżego oraz boru mieszanego wilgotnego, które zajmują ponad 82,6% ich powierzchni. Podstawowym gatunkiem budującym drzewostany jest sosna pospolita, dąb szypułkowy, oraz takie rodzaje drzew jak olsza i jodła. Pozostałe gatunki jak dąb bezszypułkowy, oraz rodzaje jak świerk, modrzew, buk stanowią w drzewostanach domieszki.

Fauna w gminie Dłutów jest charakterystyczna dla dużych kompleksów leśnych. Głównie występujące zwierzęta łowne to sarna, jeleń, dzik. Tereny rolne są raczej ubogie w gatunki charakterystyczne dla agrocenoz. Stosunkowo bogatym siedliskiem jest sama rzeka Grabia i tereny jej doliny. Szczególnie istotna jest ichtiofauna rzeki opisana szczegółowo w dokumentacji uzasadniającej utworzenie tu rezerwatu przyrody.

Na terenie gminy Dłutów znajdują się także niewielkie kompleksy bagien, będące ostoją dla ptactwa wodnego i leśnego. Na terenie samego Dłutowa znajdują się pomniki przyrody prawnie chronione w postaci 700 letnich dębów w starym parku oraz lipy przy kościele. Bogata rzeźba terenu, śródlądowe wydmy wraz z występującymi jeziorami, rzeczkami, bagnami stanowią piękny krajobraz dla pieszych wędrówek leśnymi ścieżkami. Teren gminy Dłutów doskonale spełnia się również jako miejsce wycieczek rowerowych. Atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna gminy wiąże się z zasobami przyrodniczymi (dolina rzeki Grabi, duże kompleksy leśne), tradycjami wypoczynku na własnych działkach oraz bliskością do miejsc stałego zamieszkania w dużych miastach (Pabianice, Łódź).

Na terenie Gminy znajdują się dwie parafie rzymsko-katolickie: Kościół Parafialny p.w. Najświętszego Serca Jezusa w Dłutowie i Kościół Parafialny p.w. Św. Józefa w Dąbrowie oraz Kaplica p.w. Św. Floriana w Hucie Dłutowskiej. Dłutów od lat jest miejscem postoju oraz noclegu łódzkiej pieszej pielgrzymki na Jasną Górę. To wydarzenie ma nie tylko wymiar religijny, ale też artystyczny. Z okazji pobytu pielgrzymów w Dłutowie odbywają się spotkania z wiernymi.

Do zabytków Gminy Dłutów należą:

- park w Dłutowie, którego drzewostan pamięta przełom XVIII i XIX wieku, a najstarsze dęby mają około 700 lat,
- folwark z gorzelnią z XIX wieku (w złym stanie),
- park w Hucie Dłutowskiej o powierzchni 5,5 ha. Na terenie tego parku znajduje się willa wybudowana na początku XX w. przez niemieckiego fabrykanta z Pabianic.

W gminie Dłutów coraz prężniej rozwija się branża agroturystyczna. Na terenach wiejskich powstają nowe gospodarstwa agroturystyczne posiadające w swojej ofercie wiele atrakcji. Główną z nich jest jazda konna. Dla miłośników tego typu wypoczynku warto wspomnieć iż nasza gmina znajduje się na trasie Łódzkiego szlaku konnego. Jest to najdłuższa tego typu trasa w Europie licząca w tym momencie ponad 2000 km.⁸

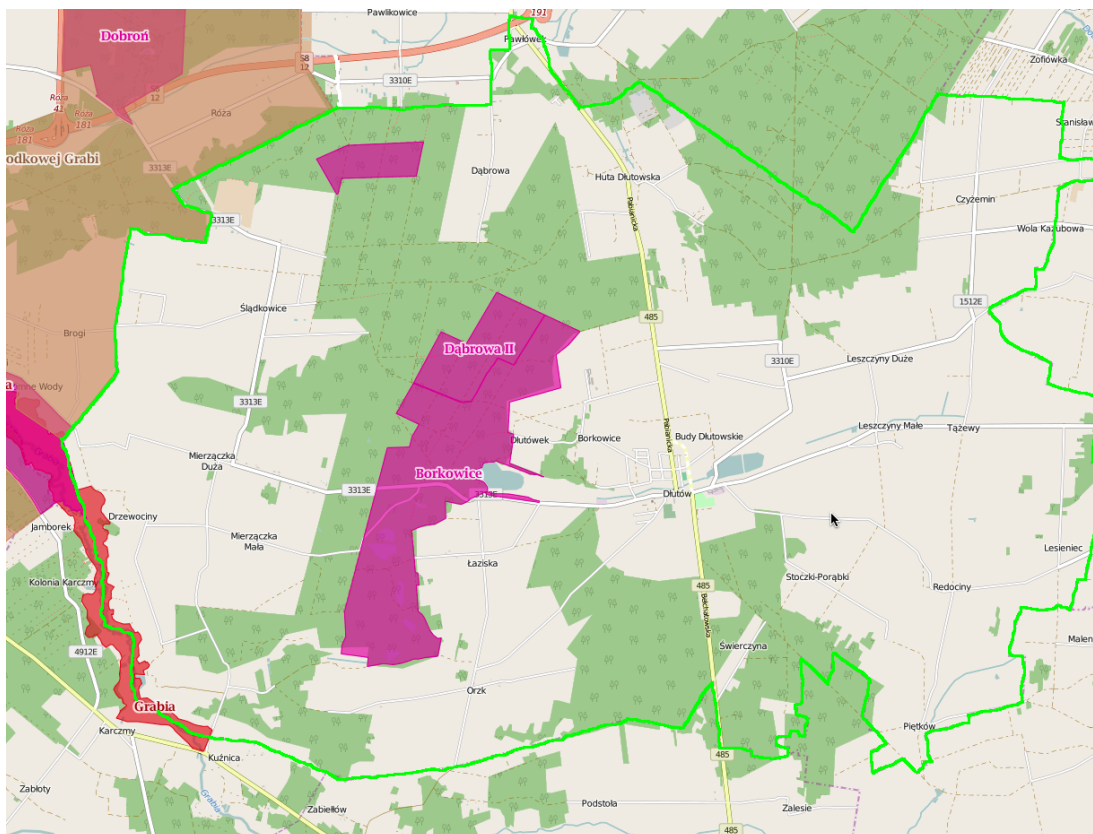
Gmina Dłutów nie posiada wiele zabytków wymagających pełnej ochrony konserwatorskiej, jednak te obiekty, które są uwzględnione w gminnej ewidencji zabytków, należy otoczyć pieczołowicie tą ochroną, niezależnie od formy własności. Historycznie ukształtowane układy osadnictwa wiejskiego zostały – niestety – zakłócone wyznaczeniem wielu nowych terenów zarówno w studium dotychczas obowiązującym jak i w spójnym z tym studium, obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego całej gminy Dłutów. Stąd, w nowej edycji studium należy dążyć do skorygowania tych terenów – głównie jednak w drodze tworzenia zwartych przestrzennie zespołów tej zabudowy z obowiązkiem objęcia ich nowym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Dopiero

⁸ Strona internetowa Gminy Dłutów - <http://www.dlutow.pl/joomla/index.php/turystyka-i-rekreacja>

w tych planach będzie możliwym nawiązywanie do tradycyjnych form zabudowy, z uwzględnieniem form objętych wpisem do gminnej ewidencji zabytków jak i dokonanie próby powiązania „nowych” i „starych” zespołów tej zabudowy. Będzie to niezwykle trudne, zważywszy moc prawną obowiązującego planu i widoczne w terenie realizacje jego ustaleń. Ustalenia konserwatorskie zawarte w obowiązującym planie miejscowym należy jednak w zmianie studium uwzględnić w pełnym zakresie.

W Gminie Dłutów w miejscowości Czyżemin znajduje się największe wzniesienie w województwie łódzkim. Na terenie wzniesienia wydobywany jest żwir. Na innych wzniesieniach powstały nieduże farmy wiatrowe.⁹

Rysunek 3 Obszary przyrodnicze na terenie gminy Dłutów

Źródło: na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?obszar=PLH100021>

W obrębie lasów Nadleśnictwa Kolumna w granicach gminy Dłutów istnieją trzy zespoły przyrodniczo krajobrazowe utworzone na mocy rozporządzeń wojewody piotrkowskiego oraz wojewody łódzkiego. Te obszary stanowią doskonałe miejsce wypoczynku i rekreacji.. Są to:

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Borkowice

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Borkowice" został utworzony w 2001 r., ma powierzchnię 507,38 ha. Zespół leśnych wydm, pomiędzy Dłutowem, Orzkiem i Łaziskami. Na terenie zespołu znajduje się zespół stawów, położonych malowniczo w środku lasu. Wśród nich stawy Myślencin i Popławy. W skład kompleksu wchodzi również inne, mniejsze zbiorniki. Na stawach prowadzone są prace pogłębiające i regulujące. W kwietniu 2012 ukończony był Staw Popławy. Do obszaru nie należy jednak popularny zbiornik „Torfianka”. Granica przebiega wzdłuż jego brzegu.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa I

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Dąbrowa I" został utworzony w 1996 roku na terenie leśnym o powierzchni ok. 56 ha rosną ponad stuletnie jodły i sosny. Zespół znajduje się pomiędzy Pawlikowicami, a Ślądkowicami. Dojazd możliwy leśną drogą, łączącą te dwie wsie.

⁹ ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DŁUTÓW, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXI/209/14 Rady Gminy Dłutów z dnia 25 marca 2014 roku

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa II

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy "Dąbrowa II" został utworzony w dniu 4 listopada 1996 r., w okolicach wsi Dąbrowa. Zespół obejmuje fragment lasu, położony pomiędzy Dłutowem Poduchownym, a Śładkowicami. Na 142,84 ha rosną dęby, sosny i jodły w wieku do 120 lat.

Tereny leśne objęte tą formą ochrony charakteryzują się wyjątkowo urozmaiconą mozaiką siedlisk. W granicach zespołu istnieją naturalne zbiorniki wodne otoczone przez lasy zakwalifikowane do kategorii lasów wodochronnych i glebochronnych. Te ostatnie położone są na obszarze wydm. W granicach zespołu "Borkowice" występują naturalne drzewostany jodłowo-bukowe. Są one położone na północnej granicy naturalnego zasięgu tych gatunków. Zespół zajmuje powierzchnię 507,38 ha

Projektowany Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Młynów nad Grabią” stanowi przedłużenie istniejącego w sąsiedniej gminie Dobroń ZPK „Dolina Środkowej Grabi” przewidzianego do zmiany nazwy na „Młynów nad Grabią”. Obejmuje odcinek doliny rzeki Grabi i jego granice w większości pokrywają się z granicami obszaru Natura 2000 „Grabia”.

System ekologiczny gminy składa się z trzech podstawowych elementów jakimi są kompleksy lasów, dolina rzeki Grabi oraz dolina rzeki Jesionki z kompleksami stawów zasilanych przez rzekę. Dodatkowymi elementami są lokalne korytarze ekologiczne związane z dolinkami pozostałych mniejszych cieków i rowów stanowiących podstawowe urządzenia melioracyjne.

W systemie tym ważną rolę spełniają też naturalne zbiorniki retencyjne (tereny podmokłe, oczka wodne, nieuregulowane odcinki cieków).

W oparciu o te elementy realizowany jest system ochrony przyrody i krajobrazu, na który składają się projektowane tereny Natura 2000 i "Tuszyńsko - Dłutowsko – Grabiański" Obszar Chronionego Krajobrazu. W system ekologiczny gminy są wkomponowane istniejące zespoły przyrodniczo krajobrazowe, projektowany zespół przyrodniczo- krajobrazowy, użytki ekologiczne oraz zadrzewienia parkowe z pomnikami przyrody. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wyznacza długoterminowe kierunki polityki przestrzennej gminy. W tym okresie mogą zachodzić zmiany zawarte w obowiązujących aktach prawnych, mogą też być wprowadzane zmiany wynikające z przyjętych dokumentów o znaczeniu regionalnym. W niniejszej zmianie studium uwzględniono wszystkie, obecnie aktualne zamierzenia dotyczące zachowania i ochrony cennych przyrodniczo fragmentów gminy jako elementu regionalnego i krajowego systemu obszarów prawnie chronionych i przewidzianych do takiej ochrony. O zakresie i ewentualnej konieczności czy celowości wprowadzania zmian do kolejnych edycji studium zadecydują jednak organy samorządowe gminy w oparciu o ocenę aktualności studium, dokonywaną przynajmniej raz w kadencji rady gminy.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. W szczególności są to okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenie gminy istnieje łącznie 9 pomników przyrody, którymi są pojedyncze drzewa lub grupy drzew. Są to:

- Grupa drzew - 5 dębów, 1 lipa, 1 kasztanowiec w parku wiejskim w Dłutowie,
- Grupa drzew - 2 dęby szypułkowe w parku wiejskim w Hucie Dłutowskiej,
- Grupa drzew - 4 lipy drobnolistne przy kościele w Dłutowie Poduchownym,
- Grupa drzew - 7 dębów szypułkowych. na cmentarzu w Dłutowie,
- buk zwyczajny Leśnictwo Dąbrowa oddz. 216 c,
- dąb szyp. 350 cm Leśnictwo Dąbrowa oddz. 245 m,
- dąb szyp. 390 cm Leśnictwo Dąbrowa oddz. 213 g,
- dąb szyp. 360 cm Leśnictwo Dąbrowa oddz. 231 g,
- dąb szyp. 350 cm Leśnictwo Borkowice oddz. 245 m.

Na terenach leśnych zlokalizowanych jest nadto kilka kolejnych okazałych drzew, którym nadanie statusu pomnika przyrody jest uzasadnione.

3.1.6. Obszary objęte ochroną konserwatorską i archeologiczną

Na terenie gminy istnieją trzy zespoły zadrzewień urządzonych posiadających status parków. Są to parki zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

- **Park w Dłutowie** o powierzchni 5,44 ha (wg studium historycznego z 1978 r. 3,88 ha). Park jest częścią całego obiektu jakim jest zespół dworsko-parkowy. W jego granicach znajdują się także ruiny drewnianego dworu oraz zabudowania gospodarcze, w tym wpisane do gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków. Park do rejestru zabytków został wpisany pod nr A/433 (decyzją z dnia 24.07.1967 r.) Zadrzewienie złożone jest głównie z gatunków liściastych jak lipy, klony, kasztanowce, dęby szypułkowe. Niewielki udział w składzie gatunkowym mają świerki. Park tworzony był w trzech etapach, z czego etap pierwszy miał miejsce na początku XVIII w. i z tego okresu pochodzą najstarsze dęby i lipy.
- Zasadnicza część drzewostanu pochodzi prawdopodobnie z drugiej połowy XIX oraz początku wieku XX. Stan sanitarny drzewostanu świadczy o tym, że nigdy do tej pory nie przeprowadzono tu zabiegów pielęgnacyjnych związanych z konserwacją drzew. Wysokie walory dendrologiczne całego obiektu powinny być uzasadnieniem do podjęcia działań na rzecz zachowania ciągłości zadrzewienia, które jest elementem strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej.
- **Park w Hucie Dłutowskiej** przy ul. Willowej 22 ma powierzchnię 6,44 ha, obejmuje działki nr 288 i nr 289
- Do rejestru zabytków został wpisany pod nr A/423 na podstawie decyzji z dnia 2.12.1991 r. Park posiada dokumentację dendrologiczną z 2005 r. aktualizowaną w roku 2008. Założenie parkowe powstało w latach 30 XX w. I z tego okresu pochodzi większość nasadzeń. Wyraźnie czytelny jest układ przestrzenny parku. Zadrzewienie w większości zbudowane jest z gatunków liściastych. Elementem wyróżniającym jest udział jedlicy zielonej zwanej także jedlicą Douglasa lub daglezią- Pseudotsuga menziesii Carriere). Na podstawie inwentaryzacji dendrologicznych przeprowadzonych na potrzeby obu dokumentacji stwierdzono w parku ponad 930 nasadzeń drzew i krzewów. Obecnie park jest własnością prywatną.
- **Park w Hucie Dłutowskiej** (dz. Nr 39). Park o powierzchni 6,5 ha, do rejestru zabytków województwa piotrkowskiego został wpisany pod nr 301 na podstawie decyzji z 31.08.83 r. Drzewostan parku posiada charakter dekoracyjno – leśny. Zbudowany jest głównie z gatunków liściastych. Wg inwentaryzacji dendrologicznej wykonanej w 2004 r. istnieje tu ponad 2000 drzew i krzewów spośród 33 gatunków. Park został założony w latach trzydziestych XX w. Zachował się tu dawny układ przestrzenny. Walory klimatyczno krajobrazowe parku pozwoliły wcześniej umieścić tu sanatorium kardiologiczne, a następnie oddział kardiologiczny.

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1. Powietrze atmosferyczne

Gmina Dłutów znajduje się w strefie łódzkiej. Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza w strefie łódzkiej jest emisja niska z indywidualnego ogrzewania lokali mieszkalnych w miastach (spalanie węgla kamiennego). Drugą co do znaczenia dla jakości powietrza grupą emisji jest emisja komunikacyjna z transportu kołowego.

Rolniczy charakter gminy Dłutów wraz z brakiem strategicznego lokalnego przemysłu są powodem, że na opisywanym obszarze nie występują zanieczyszczenia technologiczne. Zatem głównym rodzajem zanieczyszczeń w zakresie powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia energetyczne, pochodzące z systemu ogrzewania mieszkań oraz obiektów produkcyjnych. Drugim źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w gminie są pojazdy mechaniczne. Stan czystości powietrza atmosferycznego gminy Dłutów należy uznać za stosunkowo dobry. Jednak biorąc pod uwagę zwiększoną emisję głównie w okresie jesienno – zimowym (sezon grzewczy) mogą wystąpić lokalne uciążliwości.

Roczna ocena jakości powietrza atmosferycznego za rok 2014 wykonana została w oparciu o ustawę - Prawo ochrony środowiska, wprowadzoną w życie w 2001 r. (Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz.150) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska do tej ustawy.

Według wyników danych zamieszczonych w „Rocznej ocenie jakości powietrza w Województwie Łódzkim w 2014 roku” gmina Dłutów znajduje się w niekorzystnej strefie C ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych: pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu i ozonu.

Ze względu na przekroczenie 24 godzinnej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu zawieszonego PM₁₀ konieczne jest przeprowadzenie działań naprawczych w obszarach przekroczeń rozmieszczonych w 31 miastach w obu strefach oceny w województwie łódzkim wraz z obszarami ościennych gmin wiejskich i wiejskich części gmin miejsko- wiejskich.

Ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ konieczne jest przeprowadzenie działań naprawczych na dużym obszarze województwa łódzkiego.

Często obszary przekroczeń obejmowały oprócz miast także liczne gminy wiejskie oraz wiejskie obszary gmin miejsko- wiejskich (znajdujących się pod wpływem napływu zapyłonych mas powietrza z dużą zawartością benzo(a)pirenu z obszarów zurbanizowanych).

W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia obszarów przekroczeń zmniejszyła się.

W 2014r. podobnie jak w roku poprzednim nie wystąpiły przekroczenia poziomu docelowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia.

W związku z powyższym w niniejszej ocenie rocznej, w ramach klasyfikacja jakości powietrza dla ozonu wg kryteriów dla ochrony zdrowia ponownie nadano klasę A.

Natomiast podobnie jak w roku ubiegłym stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego stężenia ozonu, w wyniku czego nadano obu strefom oceny klasę D2. Przekroczenia występowały na obszarze prawie całego województwa. W wyniku uśrednienia wyników z ostatnich 5 lat obszar strefy łódzkiej zaklasyfikowano do klasy A. Dla pozostałych substancji w powietrzu (SO₂ oraz NO_x) ze względu na kryteria ochrony roślin podobnie jak w latach ubiegłych także nie stwierdzono potrzeby wykonania programu ochrony powietrza w strefie łódzkiej.

Przekroczenia rocznej wartości poziomu dopuszczalnego stężenia pyłu PM₁₀ w powietrzu występowały w 2014r. na terenie obu stref oceny jakości powietrza.

W Strefie łódzkiej przekroczenia poziomu dopuszczalnego wystąpiły w Brzezinach, Tomaszowie Mazowieckim, Opocznie, Piotrkowie Trybunalskim, Radomsku, Zduńska Wola, Rawie Mazowieckiej.

Podobnie jak w roku poprzednim przekroczenie dobowej wartości poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ zanotowano na prawie wszystkich stanowiskach pomiarowych w województwie.

W 2014r. ponownie udokumentowano pomiarowo wystąpienie znacznych przekroczeń poziomu docelowego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀.

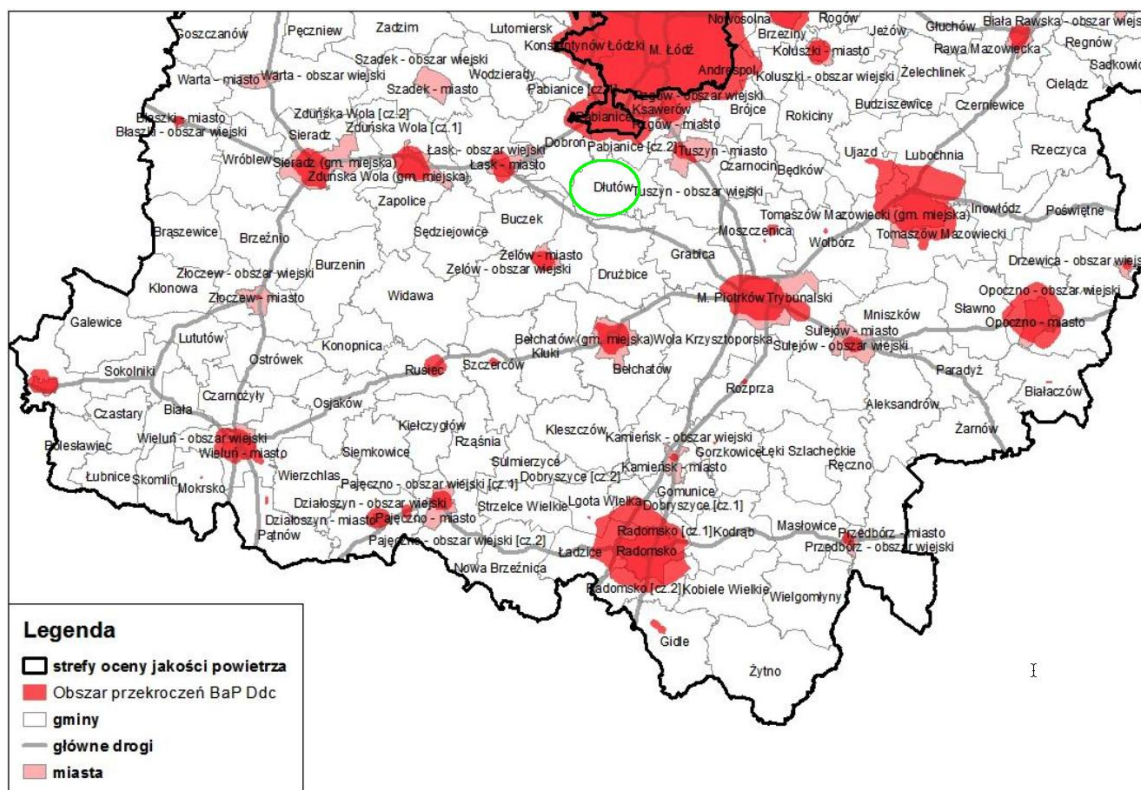
Zidentyfikowane obszary przekroczenia poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji pyłu drobnego PM_{2,5} występowały w strefie Aglomeracja Łódzka (w 3 miastach) oraz w strefie łódzkiej (w 6 miastach).¹⁰

Na terenie Gminy Dłutów brak jest technologicznych źródeł zanieczyszczenia powietrza, zatem głównym rodzajem zanieczyszczeń w zakresie powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia energetyczne,

¹⁰ na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim w 2014 roku”, Łódź 2015

pochodzące z systemu ogrzewania mieszkań oraz obiektów produkcyjnych. Drugim źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w gminie są pojazdy mechaniczne. Stan czystości powietrza atmosferycznego gminy Dłutów należy uznać za stosunkowo dobry.

Rysunek 4 Zanieczyszczenie powietrza na terenie województwa łódzkiego i obszary przekroczeń wg „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie łódzkim w 2014 roku”, Łódź 2015

Źródło: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim w 2014 roku”, Łódź 2015

4.2. Wody powierzchniowe i podziemne

Podstawę prawną do wykonania oceny stanu wód powierzchniowych za rok 2014 stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r., w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji powierzchniowych [Dz. U. z 2014r. nr 0, poz. 1482]. Rozporządzenie określa sposób dokonywania oceny stanu jednolitych części wód poprzez dokonywanie oceny stanu ekologicznego (jcw naturalne) lub potencjału ekologicznego (jcw sztuczne i silnie zmienione), stanu chemicznego oraz spełnienie dodatkowych wymogów obszarów chronionych, a także sposób interpretacji wyników badań wskaźników jakości, sposób prezentacji wyników klasyfikacji oraz częstotliwość dokonywania klasyfikacji. Wynikiem oceny jest określenie stanu jcw jako: dobry lub zły.

Ocena stanu jednolitych części wód wykonywana jest w oparciu o zweryfikowane serie danych z punktów reprezentatywnych i dodatkowych punktów monitoringu obszarów chronionych.

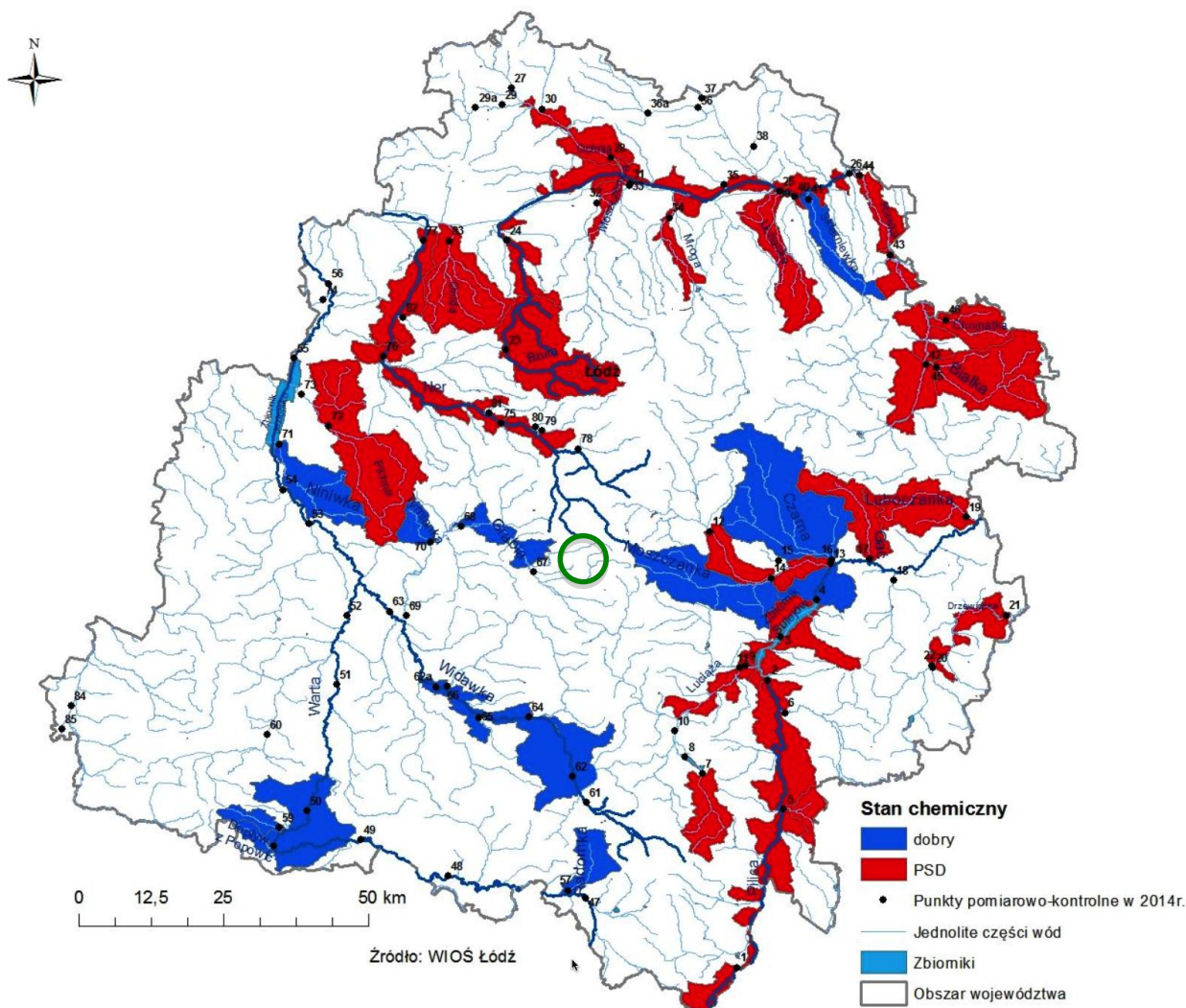
W roku 2014 na terenie województwa Łódzkiego przebadano i oceniono łącznie 85 jednolitych części wód powierzchniowych. Monitoring wód powierzchniowych prowadzono w 85 reprezentatywnych i dodatkowo w 3 celowych punktach pomiarowo-kontrolnych. 85 ppk zlokalizowanych było na rzekach i 3 na zbiornikach zaporowych. Na terenie gminy Dłutów nie zlokalizowane są punkty pomiarowe. Analizę oparto na danych pochodzących z punktu pomiarowego położonego najbliżej gminy Dłutów.

Tabela 3 Klasyfikacja stanu/ potencjału ekologicznego i stanu chemicznego wód w 2014 r. w punkcie pomiarowo-kontrolnym zlokalizowanym w najbliższej odległości gminy Dłutów

L.P.	NAZWA PUNKTU POMIAROWO-KONTROLNEGO	KLASA ELEMENTÓW BIOLOGICZNYCH	KLASA ELEMENTÓW MORFOLOGICZNYCH	KLASA ELEMENTÓW FIZYKOCHEMICZNYCH	STAN/ POTENCJAŁ EKOLOGICZNY
1	Warta od Dopływu spod Bronikowa do Wierznicy	I klasa	I klasa	II klasa	Dobry

Źródło: na podstawie „Komunikatu o stanie jakości wód powierzchniowych województwa łódzkiego badanych w 2014 roku, Łódź 2015

Rysunek 5 Stan chemiczny wód województwa łódzkiego w 2014 roku z zaznaczoną lokalizacją gminy Dłutów
Źródło: WIOŚ Łódź, 2015

Wyniki badań wód podziemnych otrzymane w wyniku realizacji monitoringu diagnostycznego na terenie woj. łódzkiego poddano ocenie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143 poz. 896).

W 2014 roku na terenie powiatu pabianickiego badane punkty zlokalizowane były w miejscowościach Kazimierz, Ignacew i Władysławów. W pierwszym punkcie wody podziemne zakwalifikowano do II klasy czyli jako wody dobrej jakości, w której wartości niektórych wskaźników są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych. Wskaźniki jakości wody nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody, przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Natomiast w drugim i trzecim punkcie wody zostały zakwalifikowane do pierwszej klasy czyli jako wody o bardzo dobrej jakości, w której wartości wskaźników jakości wody są kształtowane jedynie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w warstwie wodonośnej. Żaden ze wskaźników jakości wody nie przekracza wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.¹¹

Na terenie gminy Dłutów występuje zagrożenie powodziowe, największe powierzchnie terenów najbardziej narażonych na zalewanie w gminie Dłutów obejmują sołectwa Drzewociny i Orzk w dolinie Grabi oraz w dolinie rzeki Jesionki – w sołectwach: Dłutów, Leszczyń Mały i Tążewy.

Okresowe wezbrania wód obydwu tych rzek nie stanowią zagrożenia dla mieszkańców, gdyż swoim zasięgiem nie wkraczają na tereny zabudowane i przeznaczone pod zabudowę. Niewielki udział terenów zagrożonych powodzią (1 % zagrożenie) wymaga indywidualnych zabezpieczeń, są to jednak tereny przeznaczone w planie miejscowym pod zabudowę, gdzie należy je uznać jako „problemowe” wymagające indywidualnego rozwiązania zabezpieczeń w tym zakresie.

Na terenie gminy Dłutów występują miejsca zagrożenia powodziowego w dolinie rzeki Grabi, w szczególności związane z wiosennymi wodami roztopowymi. W dolinie rzeki nie ma wałów przeciwpowodziowych, a zagrożenie powodziowe dotyczy terasy zalewowej doliny rzeki opartej o naturalne brzegi.

Sieć kanalizacyjna ma długość 11,6 km, ilość przyłączy do budynków mieszkalnych wynosi 328 sztuk natomiast ilość odprowadzanych ścieków siecią kanalizacyjną 31 dam³ w 2013r. W roku kolejnym, tj. w 2014 odprowadzono 32 dam³ ścieków. W gminie nadal brakuje zorganizowanego systemu odprowadzania ścieków. Ścieki z gminy Dłutów oczyszczane są w Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Dłutowie i odprowadzane do rzeki Jesionki.

Na terenach, które nie są uzbrojone w kanalizację sanitarną ścieki bytowo – gospodarcze gromadzone są najczęściej w zbiornikach bezodpływowych (szambach), a następnie za pomocą wozów asenizacyjnych transportowane do punktów zlewnych najbliższych oczyszczalni. Część gospodarstw wyposażona jest w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Ze względu na występowanie na terenie gminy w przeważającej części rozproszonej zabudowy dobrym rozwiązaniem jest budowa przydomowych oczyszczalni lub systemu kanalizacji sieciowej z lokalnymi oczyszczalniami ścieków. Zgodnie z danymi GUS (stan na koniec 2013r.) w gminie znajdują się 1103 zbiorniki bezodpływowe oraz 17 przydomowych oczyszczalni ścieków.¹²

4.3. Hałas komunikacyjny

W roku 2013, w oparciu o wytyczne GIOŚ dotyczące wyznaczania punktów pomiarowych i zgodnie z „Programem państwowego monitoringu środowiska województwa łódzkiego na lata 2013-2015” zaplanowane zostało wykonanie pomiarów hałasu w 10 punktach pomiarowych na 3 obszarach Kutno, Sieradz i Błaszki. Przekroczenia wystąpiły w 6 punktach pomiarowych w granicach 0,2 dB do 5,4 dB. Badania nie objęły gminy Dłutów.¹³

4.4. Promieniowanie elektromagnetyczne

Liczba stanowisk pomiarowych, rodzaj terenów na jakich prowadzi się pomiary oraz ich częstotliwość określona została w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. nr 221 poz. 1645). W rozporządzeniu tym wyznaczono 3 podstawowe kategorie terenów, na których prowadzi się monitoring PEM:

- centralne dzielnice lub osiedla miast o liczbie mieszkańców powyżej 50 tys.
- pozostałe miasta
- tereny wiejskie

Na każdej z ww. kategorii terenów wybranych jest 45 punktów pomiarowych - w sumie 135 punktów. Pomiary w wybranych punktach są powtarzane po każdym pełnym, trwającym 3 lata cyklu pomiarowym. W ciągu jednego roku pomiary wykonywane są w 45 punktach (po 15 na każdą kategorię terenów). Zakres prowadzenia badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku obejmuje pomiary

¹¹ na podstawie „Sprawozdanie z monitoringu regionalnego zwykłych wód podziemnych na terenie województwa łódzkiego w 2013 roku”, WIOŚ Łódź, marzec 2014, „Ocena jakości wód podziemnych w punktach badawczych monitoringu diagnostycznego w 2014 roku”, WIOŚ Łódź, 2015

¹² projekt „Strategii...” 2015

¹³ http://www.wios.lodz.pl/Monitoring_halasu,35

natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 3MHz do 3000MHz. Pomiar w każdym punkcie wykonywane są 1 raz w ciągu roku.

Z przeprowadzonych pomiarów w latach 2008-2014 wynika, iż nie zanotowano przekroczeń dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa łódzkiego.

Badania nie objęły gminy Dłutów.¹⁴

4.5. Podsumowanie

Po analizie istniejącego stanu środowiska możliwe jest wskazanie głównych problemów środowiskowych występujących w poszczególnych sektorach. Zidentyfikowane problemy zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 4 Ocena stanu środowiska gminy Dłutów wskazuje następujące problemy występujące w najważniejszych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne
ZANIECZYSZCZONE POWIETRZE NA TERENIE GMINY	
<p><i>W okresie letnim występuje emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych</i></p> <p><i>Niska emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków</i></p> <p><i>W okresie zimowym bardzo znaczące jest oddziaływanie emisji z indywidualnego ogrzewania budynków</i></p> <p><i>65% budynków jednorodzinnych jest opalanych węglem</i></p> <p><i>Spalanie paliw stałych niskiej jakości</i></p> <p><i>Na terenie gminy dominuje przestarzały system grzewczy,</i></p> <p><i>Brak lamp w niektórych miejscach, brak oświetlenia energooszczędnego,</i></p> <p><i>Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii stanowi znikomy procent udziału w ogólnym zapotrzebowaniu energetycznym,</i></p> <p><i>Duża liczba pojazdów osobowych (wysoki wskaźnik liczby pojazdów na osobę) napędzanych olejem napędowym przy jednoczesnym stosunkowo niewielkim procencie pojazdów wyposażonych w instalacje gazową LPG,</i></p> <p><i>Niskie parametry techniczne niektórych dróg zwiększają emisje zanieczyszczeń,</i></p> <p><i>Niski poziom wiedzy ekologicznej, niskiej emisji oraz możliwości uzyskania dofinansowania na inwestycje proekologiczne,</i></p> <p><i>Wolny rozwój OZE,</i></p> <p><i>Sytuacja ekonomiczna gospodarstw domowych nie pozwala na modernizację istniejących systemów grzewczych (przestarzałe piece c.o. opalane głównie węglem) i montaż instalacji OZE (np. solary słoneczne czy ogniwa fotowoltaiczne).</i></p>	<p>WODY POWIERZCHNIOWE ZAKLASYFIKOWANE DO II KLASY</p> <p><i>Niezorganizowane zrzuty ścieków</i></p> <p><i>Niski poziom sieci kanalizacyjnej i w konsekwencji mieszanie ścieków sanitarnych z wodami opadowymi i roztopowymi</i></p> <p><i>Na jakość wód podziemnych wpływa stan wód powierzchniowych</i></p> <p><i>Brak uporządkowanej gospodarki ściekowej i wodami opadowymi na terenie gminy</i></p> <p><i>Zagrożenia dla czystości wód powierzchniowych wynikające z złej jakości powietrza</i></p>

Źródło: opracowanie własne

¹⁴ http://www.wios.lodz.pl/files/docs/pem_2011x2013.pdf

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Przewiduje się, że **brak realizacji** postanowień projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej...” spowodowałby następujące skutki:

- pozytywne dla środowiska i mieszkańców:
 - niepodejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury miałyby pozytywne konsekwencje w postaci braku utrudnień głównie w trakcie realizacji inwestycji - są to oddziaływania czasowe,
 - brak zagrożenia dla ewentualnych miejsc gniazdowania ptaków i nietoperzy w trakcie prac termomodernizacyjnych.
- negatywne dla środowiska i mieszkańców:
 - brak termomodernizacji budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
 - niska jakość oświetlenia na drogach, niski poziom bezpieczeństwa,
 - brak Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów, w wyniku czego niska jakość usług w zakresie segregacji odpadów na obszarze gminy, niewielkie możliwości dla mieszkańców w tym zakresie,
 - niski stopień oczyszczania ścieków komunalnych,
 - brak dostępu do sieci kanalizacji i przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - słaba termoizolacja budynków użyteczności publicznej co wpływa na potrzebę spalania dużej ilości paliw i w wyniku tego zwiększania zjawiska niskiej emisji,
 - brak dostępu wszystkich mieszkańców do sieci wodociągowej w tym wody odpowiedniej jakości,
 - brak remontu obiektów zabytkowych w tym zabytkowego Dworu w Hucie Dłutowskiej,
 - brak zbiornika retencyjno-rekreacyjnego, w Dłutowie – duże zagrożenie powodziowe,
 - brak dostępu do uzbrojonych terenów inwestycyjnych, mieszkaniowych oraz gospodarczych,
 - brak dobrej jakości dróg gminnych,
 - brak ścieżek rowerowych,
 - brak dostępu do Internetu mieszkańców gminy,
 - brak działań modernizacyjnych sieci elektroenergetycznej,
 - brak działań w celu likwidacji pokryć z azbestu,
 - niska atrakcyjność gminy w wyniku braku działań polegających na likwidacji „dzikich wysypisk”.

Analiza powyższych skutków braku realizacji projektu „Planu...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne. Niemniej na osiemnaście głównych i ogólnie sformułowanych skutków wymienionych powyżej, tylko dwa są pozytywne. Podkreślić należy iż jeden skutek pozytywny wynikający z braku realizacji działań związany jest z czasowym utrudnieniem dla mieszkańców w trakcie prowadzonych prac remontowych w budynkach, inwestycji drogowej, rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków lub Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Oddziaływania te mogą wiązać się z hałasem, pyleniem w trakcie działań termomodernizacyjnych oraz okresowymi utrudnieniami na drogach zwięzzeniami i czasowymi objazdami dróg. Jedynym pozytywnym skutkiem braku realizacji zamierzeń „Planu...” jest brak zagrożenia dla ewentualnych gniazd ptasich i miejsc bytowania nietoperzy mogących występować w załomach dachów budynków, w których planowane są prace termomodernizacyjne.

Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki braku realizacji „Planu...” mogą wystąpić w sferze ekologicznej i społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do budynków użyteczności publicznej może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu jakości powietrza i wód powierzchniowych. Pogarszający się stan budynków, brak izolacji cieplnej oraz niskiej jakości źródła ciepła przyczyniające się do spalania coraz większych ilości paliw i emitowania do atmosfery coraz większych ilości zanieczyszczeń, a także braku sieci wod-kan i przydomowych oczyszczalni ścieków i przedostawania się zanieczyszczeń do gleby i wody.

Można przypuszczać, iż zaniechanie realizacji działań związanych z:

- termomodernizacją budynków użyteczności publicznej i budynków innych,
- poprawą standardu sieci drogowej oraz prawidłowym oświetleniem dróg,
- rozbudową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

będzie się przyczyniać do okresowego stałego pogarszania się jakości powietrza i wód na terenie Gminy Dłutów.

Oddziaływania negatywne występować będą tylko w czasie realizacji inwestycji, będą to oddziaływania krótkookresowe niepozostawiające po sobie skutków długookresowych.

Należy oczekiwać, że realizacja celów zapisanych w projekcie „Planu...” wraz z uwzględnieniem uwag zapisanych na końcu niniejszej Prognozy doprowadzi do ogólnej poprawy stanu jakości powietrza, wód, gleb, zdrowia mieszkańców, a także pośrednio stanu roślin, zwierząt, oraz walorów krajobrazowych i przyrodniczych w gminie Dłutów oraz na terenach przyległych.

Wśród wymienionych aspektów pozytywnych i negatywnych będących wynikiem realizacji zapisów projektu „Planu...” kluczowymi i najbardziej wybijającymi się negatywnymi skutkami niezrealizowania „Planu...” będą oddziaływania na mieszkańców gminy. Szczególnie dotyczy to:

- mieszkańców, którzy żyją w złych warunkach aerosanitarnych,
- mieszkańców którzy poruszają się po niskiej jakości drogach,
- mieszkańców, którzy żyją w gminie, w której brakuje sprawnych narzędzi do segregacji odpadów w postaci PSZOK-ów,
- mieszkańców zużywających duże ilości złej jakości paliw do ogrzewania swoich mieszkań,
- ludzi pracujących i uczących się w budynkach o niskiej termoizolacyjności albo niedogrzewanych albo zużywających ogromne ilości paliw,
- mieszkańców żyjących bez dostępu do odpowiedniej jakości wody do picia,
- mieszkańców bez dostępu do sieci kanalizacyjnej,
- mieszkańców poruszających się po zmroku po ulicach słabo oświetlonych, w takich sytuacjach istnieje ryzyko aktów wandalizmu.

Wśród aspektów niosących zagrożenia wystąpienia sytuacji niekorzystnych z punktu widzenia oddziaływań na środowisko, należy natomiast podkreślić spodziewane realne bardzo wysokie korzyści poza-przyrodnicze, społeczne i gospodarcze.

Istotne są postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna polegające nie tylko na edukowaniu, ale także doradztwie jak stosować gospodarkę niskoemisyjną, wspieraniu procesów decyzyjnych, propagowaniu energooszczędnych materiałów budowlanych, promocji oszczędnego stylu jazdy, a także edukacja dzieci i młodzieży mająca na celu stałe podnoszenie świadomości nie tylko niskoemisyjnej, ale także w dziedzinie oszczędzania energii elektrycznej, wody, szanowania przyrody oraz gospodarki odpadami.

Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Można przypuszczać jednak, iż zaniechanie realizacji działań związanych z termomodernizacjami budynków komunalnych, użyteczności publicznej, oraz modernizacjami układu komunikacyjnego inwestycjami wodociągowymi i kanalizacyjnymi na terenie gminy spowoduje ciągłe powiększanie emisji zanieczyszczeń do środowiska, a tym samym pogorszenia jakości powietrza.

Brak działań w zakresie modernizacji oczyszczalni ścieków oraz związanych z budową kanalizacji sanitarnej może być przyczyną przecieków, a także przedostawania się ścieków surowych od gleby i wód powierzchniowych. Brak działań w zakresie budowy PSZOK-ów w Dłutowie oraz w innych miejscowościach na terenie gminy spowoduje brak możliwości segregacji odpadów i sprawnego funkcjonowania systemu zbiórki selektywnie gromadzonych odpadów przez mieszkańców.

Brak likwidacji dzikich wysypisk i demontażu wyrobów zawierających azbest przyczyni się do degradacji środowiska przyrodniczego oraz zmniejszenia atrakcyjności Gminy.

Działania negatywne występować będą w głównie czasie realizacji inwestycji, będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe, nie pozostawiające po sobie długotrwałych efektów.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów zapisanych w projekcie „Planu...”.

W projekcie „Planu...” nie założono działań, które mogłyby w sposób długotrwały, nieodwracalny negatywnie oddziaływać na środowisko. Wszystkie działania termomodernizacyjne w konsekwencji przyczynia się do zmniejszenia zużycia paliw na cele grzewcze.

Modernizacje dróg, budowa oświetlenia ulicznego przyczynią się poprawy standardu dróg, zwiększenia bezpieczeństwa zarówno pieszych, rowerzystów oraz kierowców i pasażerów pojazdów.

Budowa punktów selektywnej zbiórki odpadów, przebudowa oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej przyczyni się do usystematyzowania gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, co w konsekwencji będzie miało pozytywny wpływ na czystość wody, powietrza i gleb, a także całokształt funkcjonowania mieszkańców gminy Dłutów.

W związku z tym wszystkie te działania na etapie funkcjonowania przyczynią się do poprawy stanu środowiska w tym jakości powietrza oraz ożywienia społecznego i gospodarczego gminy.

6. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Planu...” które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej takie jak: budowy PSZOK-ów, remonty dróg gminnych, przebudowa oczyszczalni ścieków, budowa sieci kanalizacji sanitarnej, budowa sieci wodociągowej, termomodernizacje budynków, a także w fazie realizacji i eksploatacji zbiornik retencyjno-rekreacyjny oraz Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko drogi można ograniczyć poprzez:

- prawidłowy dobór lokalizacji (PSZOK-i także należy ulokować z dala od obszarów chronionych i przyrodniczo cennych),
- stosowanie rozwiązań technicznych takich jak zadaszenie miejsca magazynowania odpadów, odprowadzanie wód opadowych mających kontakt z odpadami.

Prawidłowo opracowane dokumentacje projektowe uwzględniające potrzeby ochrony środowiska, zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwolą także ograniczyć negatywne oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Dla eliminacji ujemnych dla środowiska skutków zadań należy na etapie opracowywania koncepcji budowy, przewidzieć wykonanie systemów regulujących stosunki wodne na obszarach przyległych – dotyczy to przede wszystkim modernizacji i remontów dróg gminnych, budowy sieci kanalizacji i wodociągów, przebudowy oczyszczalni ścieków oraz PSZOK-ów.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne.

Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy zielonych ekranów z drzew i krzewów oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

PSZOK zlokalizowany musi być z dala obszarów cennych przyrodniczo, należy uregulować gospodarkę wodami opadowymi, zapewnić zadaszenie oraz zorganizować bieżący odbiór odpadów w celu ich dalszego przetworzenia. Aktualnie na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma informacji gdzie będą zlokalizowane PSZOK-i, z pewnością jeden zlokalizowany będzie w Dłutowie w okolicy oczyszczalni ścieków.

Przy realizacji zadań w zakresie termomodernizacji należy planować prace poza okresami lęgowymi ptaków chronionych oraz nietoperzy posiadających schronienia na strychach i w załomach dachów budynków, należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę siedlisk i miejsc lęgowych.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia elementów przyrody w tym gniazd i siedlisk, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych lub zapewnić przeniesienie gniazd w inne dogodne miejsce.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w projekcie „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”.

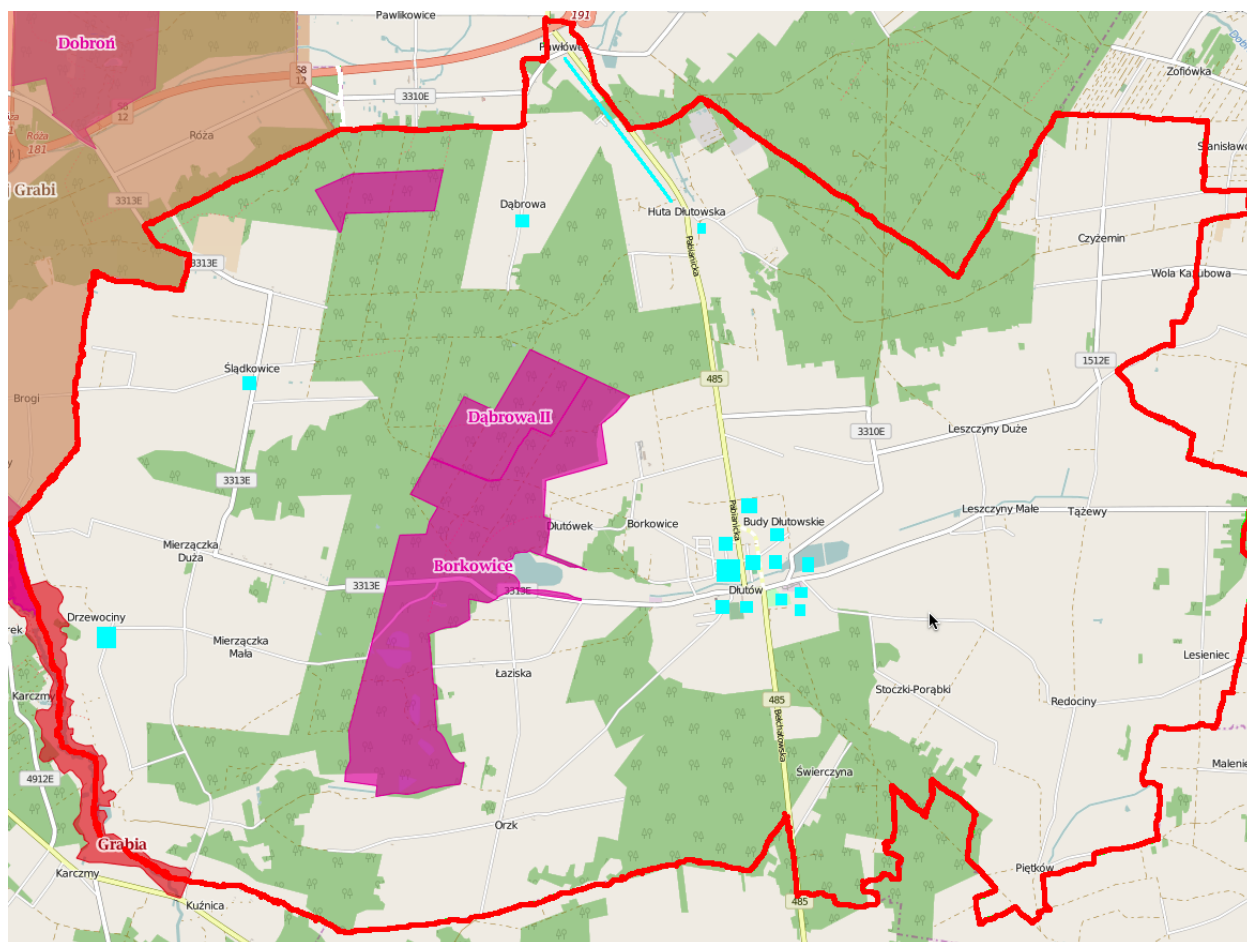
Realizacja niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych może powodować głównie czasowe oddziaływania na środowisko, a w szczególności na ludzi, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne, a także zabytki i dobra materialne.

Stopień i zakres oddziaływania zależy przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Zadania, których realizacja i funkcjonowanie może wiązać się z oddziaływaniem na środowisko zlokalizowane są na terenach zurbanizowanych, bez styku z użytkami ekologicznymi i obszarami chronionego krajobrazu takimi jak:

- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa I,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa II,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Borkowice,
- Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Grabia”.

Żadne z zadań inwestycyjnych nie jest planowane na terenie terenów ekologicznie cennych.

Rysunek 6 Planowana lokalizacja zadań inwestycyjnych zapisanych w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” (których lokalizacja została określona)

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapy <http://geoservis.gdos.gov.pl/mapy/>

Z zamieszczonej powyżej mapy wynika, iż większość zadań zlokalizowana jest w miejscowości Dłutów oraz w niewielkiej części na terenie innych miejscowości na obszarze gminy Dłutów.

Ze względu na fakt, iż lokalizacja niektórych zadań na etapie opracowania projektu „Planu...” nie została jeszcze określona, w związku z tym ocena zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem jest bardzo trudna. Biorąc jednak pod uwagę, że część zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach projektu „Planu...” wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm. w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych korzystnych i niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocena ta dokonana zostanie się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 5 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektu „Planu...” a także analizy wariantowej zawartej w rozdziale 6 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstępianie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze, zarówno pod względem środowiskowym oraz pod względem społecznymi i gospodarczym, niż wystąpienie ewentualnych oddziaływań środowiskowych.

Mając powyższe na uwadze, poniżej, w odniesieniu do zadań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów strategicznych) wymienionych w projekcie „Planu...” scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją zadań mogących mieć wpływ na środowisko.

Do analizy przedstawionej poniżej wykorzystano podział zadań zamieszczony w projekcie „Planu...” w zależności od rodzaju planowanych działań. Podział przedstawia się następująco:

- A. Zadania inwestycyjne związane z modernizacją i termomodernizacją budynków,
- B. Zadania inwestycyjne związane z gospodarką odpadami i gospodarką wodno-ściekową,
- C. Zadania związane z infrastrukturą drogową i dostępem do sieci elektroenergetycznej i Internetu,
- D. Zadania miękkie o walorach edukacyjnych i promocyjnych.

Tabela 5 Opis aktualnie znanych szczegółów zadań części „A” planowanych do realizacji postanowieniami projektu „Planu...”

A - ZADANIA INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z MODERNIZACJĄ I TERMOMODERNIZACJĄ BUDYNKÓW ORAZ ZWIĘKSZENIEM WYKORZYSTANIA OZE		
Nazwa zadania	Opis zadania	Lokalizacja
<i>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych</i>	<i>Zadanie będzie polegało na modernizacji energetycznej w celu obniżenia kosztów eksploatacji budynku oraz zmniejszenia emisję CO₂ do atmosfery.</i>	<i>Zadanie inwestycyjne. Zadanie zlokalizowane będzie w miejscowości Dłutów i dotyczy Szkoły Podstawowej, Gimnazjum oraz Hali sportowo-widowskiej.</i>
<i>Rewitalizacja zabytkowego parku w Hucie Dłutowskiej wraz z zabudowaniami</i>	<i>Zadanie będzie polegało na poprawie stanu zieleni i pracach pielęgnacyjnych na drzewostanie. Jednocześnie w zabudowaniach parkowych zostanie wykonana modernizacja energetyczna polegająca na wymianie źródła ciepła w celu obniżenia kosztów eksploatacji budynku oraz zmniejszenia emisję CO₂ do atmosfery.</i>	<i>Zadanie inwestycyjne. Zadanie zlokalizowane będzie w miejscowości Huta Dłutowska</i>
<i>Tworzenie terenów inwestycyjnych, mieszkaniowych, rekreacyjnych, pod inwestycje komunalne</i>	<i>Zadanie polegało będzie na uzbrojeniu terenów.</i>	<i>Zadanie inwestycyjne. Zadanie zlokalizowane będzie w miejscowości Dłutów.</i>

<i>Budowa przedszkola</i>	<i>Zadanie polegało będzie na remoncie istniejącego budynku i przekształcenie go na cele administracyjne oraz wybudowaniu nowego budynku zgodnie z energooszczędnymi technikami.</i>	<i>Zadanie inwestycyjne. Zadanie zlokalizowane będzie w miejscowości Dłutów.</i>
<i>Utwardzenie terenu wokół Gimnazjum</i>	<i>Zadanie polegało na usprawnieniu możliwości parkowania pojazdów wokół Gimnazjum</i>	<i>Zadanie inwestycyjne. Zadanie zlokalizowane będzie w miejscowości Dłutów.</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

Analizując tabelę zamieszczoną powyżej można jednoznacznie stwierdzić iż wszystkie planowane inwestycje (których lokalizacje zostały już określone) zlokalizowane będą na terenach zurbanizowanych bez wpływu na użytki ekologiczne oraz walory przyrodnicze zlokalizowane na obszarze gminy Dłutów. Będą to głównie termomodernizacje budynków użyteczności publicznej i parku w Hucie Dłutowskiej wraz z zabudowaniami. W jednym przypadku inwestycja będzie budową od podstaw części budynku z przeznaczeniem na przedszkole.

Działania termomodernizacyjne takie jak wymiana okien, i drzwi, docieplenie ścian, stropów i dachów oraz wymiana instalacji przyczynią się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię, a poprzez wymianę starych nieefektywnych kotłów przyczynią się zmniejszenia ilości spalanych paliw. Wszystkie te działania spowodują zmniejszenie emisji do atmosfery zanieczyszczeń w postaci dwutlenku węgla i pyłu, dzięki temu zmniejszenia zjawiska niskiej emisji komunalnej.

Istotnym elementem w trakcie remontów i modernizacji budynków jest fakt, iż w trakcie prac mogą zostać usunięte lub zniszczone miejsca lęgowe, ptaków czy siedliska nietoperzy mieszczące się pod dachami, w zagłębieniach krokwi czy na poddaszach.

Przy pracach związanych remontami należy również uwzględnić przepisy Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity w Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 z późniejszymi zmianami) oraz rozporządzenia wykonawcze do w/w Ustawy (w tym m.in. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28.09.2004 r w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną).

Ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac termomodernizacyjnych należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa i chiropterologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog lub chiropterolog znający problematykę zasiedlenia budynków przez ptaki i nietoperze, ustali to w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże problem.

W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót, przed przystąpieniem do wykonywania robót należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstąpienie od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk nietoperzy i ostoi ptaków. Opinię/ekspertyzę z przeprowadzonych oględzin, należy dołączyć do zgłoszenia do RDOŚ.

Inwestor/firma wykonująca prace termomodernizacyjne w budynku, w którym mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych powinien zgłosić zamiar podjęcia takich prac do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi. Ze względu na słabą znajomość biologii przez inwestorów i firmy wykonujące remonty, zaleca się obowiązkowo zgłaszać do RDOŚ zamiar podjęcia remontu każdego obiektu, po wcześniejszym uzyskaniu ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej. Pozwoli to uniknąć wstrzymania prac remontowych w sytuacji, gdy okaże się, że w obiekcie znajdują się siedliska chronionych gatunków ptaków lub nietoperzy.

Najbardziej optymalna jest sytuacja gdy inwestor/firma remontująca zgłasza potrzebę ustalenia czy budynek jest zasiedlony przez chronione gatunki ptaków i nietoperzy rok przed planowanym remontem. Pozwala to na szybkie ustalenie stanu faktycznego, a w razie stwierdzenia występowania siedlisk ptaków i nietoperzy ustalenie z wyprzedzeniem, jakie działania należy podjąć i w jakim czasie byłoby możliwe sprawne zaplanowanie i przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych. Ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna powinna objąć dwie części.

Pierwszą jest wykonanie inwentaryzacji obiektu pod kątem występowania potencjalnych siedlisk i miejsc niebezpiecznych dla ptaków i nietoperzy, a także stwierdzenie miejsc zajętych przez ptaki i nietoperze, określenie gatunków i ich liczebności.

Drugą częścią jest zaproponowanie możliwych rozwiązań pod kątem zachowania siedlisk, kompensacji oraz terminarza wykonania tych prac w powiązaniu z harmonogramem i technikami wykonania prac termomodernizacyjnych. Końcowym etapem jest wystąpienie do RDOŚ w Łodzi z wnioskiem o wydanie zezwolenia na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków i siedlisk nietoperzy w związku z planowanymi pracami termomodernizacyjnymi.

Z realizacją tego typu działań na etapie funkcjonowania związane są oddziaływania tylko pozytywne. Chodzi przede wszystkim o zmniejszenie zużycia energii cieplnej na cele grzewcze. Dzięki temu możliwe będzie spalanie mniejszych ilości paliw, z czym wiąże się mniejsza emisja zanieczyszczeń do powietrza. Bezpośrednim skutkiem realizacji działań termomodernizacyjnych będzie lepsza jakość powietrza na terenie gminy Dłutów.

Tabela 6 Przewidywane znaczące oddziaływania zadań części „A” na zagadnienia i aspekty środowiskowe

Zadania zapisane w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” wraz z terminem realizacji	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne

A - ZADANIA INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z MODERNIZACJĄ I TERMOMODERNIZACJĄ BUDYNKÓW

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych	2015-2020	PDS 0/+	PDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +	PDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Rewitalizacja zabytkowego parku w Hucie Dłutowskiej wraz z zabudowaniami	2015-2020	PDS 0/+	PDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +	PDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Tworzenie terenów inwestycyjnych, mieszkaniowych, rekreacyjnych, pod inwestycje komunalne	2015-2020	PDS 0/+	PDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	PDS +	BDS +/-	PDS +/-	PDS +	PDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +
Budowa przedszkola	2015-2020	PDS 0/+	PDS +	BDS +	BDS +	BDS +	PDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Utworzenie terenu wokół Gimnazjum	2015-2020	PDS 0/+	PDS +	BDS +	BDS +	BDS +	PDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

Oznaczenia:

BDS – oddziaływanie bezpośrednie długoterminowe stałe

PDS – oddziaływanie pośrednie długoterminowe stałe

ODDZIAŁYWANIA:

bezpośrednie - B,

pośrednie - P,

krótkoterminowe - K,

długoterminowe - D,

stałe - S

chwilowe – C

skumulowane - Sk

pozytywne + i warunkowo pozytywne (+)

negatywne – i warunkowo negatywne (-)

brak oddziaływania – 0

Tabela 7 Opis aktualnie znanych szczegółów zadań części „B” planowanych do realizacji postanowieniami projektu „Planu...”

B - ZADANIA INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI I GOSPODARKĄ WODNO-ŚCIEKOWĄ

Nazwa zadania	Opis zadania	Lokalizacja
Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w Dłutowie	W ramach zadania planowane jest utworzenie zbiornika na obecnym zbiorniku wodnym, który znajduje się w pobliżu drogi powiatowej 3313E i Dłutówka.	Zadanie inwestycyjne. Zlokalizowane będzie w miejscowości Dłutów.
Spięcie wodociągów pomiędzy miejscowościami Drzewociny i Orzk	Zadanie będą miały na celu doprowadzenie do mieszkańców odpowiedniej jakości wody do picia. Zadania polegały będą na rozbudowie i modernizacji systemu sieci wodociągowej na terenie poszczególnych miejscowości gminy Dłutów	Zadanie inwestycyjne. Zlokalizowane będzie w miejscowościach Drzewociny, Orzk, Huta Dłutowska, Pawłówek, oraz na terenie gdzie sieć wodociągowa wymaga modernizacji.
Budowa sieci wodociągowej pomiędzy miejscowościami Huta Dłutowska i Pawłówek		
Rozbudowa sieci wodociągowej w Dłutowie		
Modernizacja sieci wodociągowej		
Rozbudowa sieci wodociągowej w Drzewocinach		
Budowa punktu zlewnego w oczyszczalni ścieków w Dłutowie	Zadania polegały będą miały na celu odprowadzenie od mieszkańców na istniejącą oczyszczalnię ścieków nieczystości ciekłych.	Zadanie inwestycyjne. Zlokalizowane będzie w miejscowościach Dłutów i Budy Dłutowskie.
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Dłutowie		
Rozbudowa sieci kanalizacji w Dłutowie (ściekowej i deszczowej)	Zadanie polegało będzie na rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej, budowie punktu zlewnego dla wozów asenizacyjnych oraz modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków.	
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Budach Dłutowskich		
Budowa punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Zadanie będzie polegało na budowie PSZOK-ów. W ramach zadania planowane jest utwardzenie terenu (pod pojemnikami betonem, na pozostałym obszarze grysem lub podobnym materiałem). Będą się tam znajdowały pojemniki na odpady selektywne, które nie mieszczą się lub nie są możliwe do odbioru przed posesji.	Zadanie inwestycyjne. Aktualnie planowana jest budowa jednego takiego punktu, w okolicach oczyszczalni ścieków w Dłutowie.
Likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów	Zadanie polegało będzie na usuwaniu powstałych „dzikich” wysypisk w miarę ich powstawania.	Zadanie inwestycyjne. Realizowanie będzie w miejscu powstawania.
Usunięcie azbestowych pokryć dachowych z terenu gminy	Zadanie polegało będzie na demontażu pokryć dachowych zawierających azbest i usuwaniu ich z terenu gminy oraz zastępowaniu ich pokryciami bezazbestowymi.	Zadanie inwestycyjne. Zadanie zlokalizowane będzie na terenie całej gminy, tam gdzie są pokrycie dachowe azbestowe.
Oczyszczenie i udroźnienie rowów przydrożnych	Zadanie będzie miało na celu udroźnienie i oczyszczenie rowów przydrożnych w celu zapewnienia swobodnego przepływu wód pochodzących z opadów i roztopów wiosennych.	Zadanie inwestycyjne. Zlokalizowane będzie na terenie gminy w zależności od potrzeb.
Zalesienie nieużytków lub terenów o niskiej przydatności rolniczej	Zadanie polegało będzie na zalesieniu terenów nieprzydatnych rolniczo, realizowane będzie przez prywatnych właścicieli lasów.	Zadanie pozainwestycyjne. Polegało będzie na sadzeniu młodych drzew leśnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

Analizując tabelę powyżej można stwierdzić, iż planowane inwestycje (których lokalizacje zostały już określone) zlokalizowane będą w obiektach istniejących (modernizacja oczyszczalni) bez większego wpływu na środowisko.

Urządzenie nowych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych ma na celu uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami oraz zwiększenie skuteczności segregacji odpadów, a także zmniejszenie ilości składowanych odpadów kosztem większej ilości powtórnie wykorzystywanych odpadów i poddawanych recyklingowi. Dzięki edukacji ekologicznej, i stworzeniu mieszkańcom nowych możliwości samodzielnego dostarczania poszczególnych wysegregowanych frakcji odpadów do Punktu zmniejszy się zjawisko „dzikich wysypisk” w rowach i zagajnikach. Działanie takie pośrednio przyczyni się także do poprawy czystości wód i gleb.

Nowe PSZOK-i, które nie mają ustalonej lokalizacji zostaną urządzone zgodnie z wszelkimi postanowieniami i przepisami ochrony środowiska, ich lokalizacja zostanie ustalona w sposób niezagrażający środowisku.

Jest to przedsięwzięcie mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko, w związku z tym budowa i organizacja punktów musi być poprzedzona procedurą oddziaływania na środowisko. W celu zaprojektowania PSZOK-ów zostanie złożony wniosek o wydanie decyzji środowiskowej wraz z kartą informacyjną przedsięwzięcia. Jeśli Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska stwierdzi, iż jest to wystarczające zostanie wydana decyzja środowiska na realizację przedsięwzięcia. Natomiast jeśli będzie to konieczne zostanie opracowany raport o oddziaływaniu PSZOK-ów na środowisko w celu wydania decyzji środowiskowej. Na etapie opracowania prognozy nie jest możliwe dokładne sprezyzowanie oddziaływań ze względu na brak lokalizacji.

Realizacja działań związanych z budową sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przyczyni się do czasowych utrudnień dla mieszkańców oraz właścicieli posesji, natomiast w trakcie eksploatacji oddziaływania będą tylko pozytywne.

Na terenie gminy planowane jest także usuwanie powłok azbestowych z pokryć dachowych, zadanie to docelowo przyczyni się do pozytywnych oddziaływań, nie mniej jednak na etapie realizacji będzie wiązało się z negatywnym oddziaływaniem w postaci pylenia.

Również ze względu na potencjalne występowanie w obszarze planowanych działań gatunków objętych ochroną (w tym głównie ptaki i nietoperze), przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest w budynkach należy przeprowadzić procedurę analogiczną do tej przy działaniach termomodernizacyjnych.

Reasumując na etapie realizacji działań takich jak przebudowa, modernizacja, czy budowa infrastruktury związanej z gospodarką odpadami i gospodarką wodno-ściekową może przyczynić się czasowych przekształceń powierzchni ziemi, zmiany stosunków wodnych niszczenia roślin oraz do uciążliwości akustycznych, i pylenia. Wszystkie te oddziaływania zakończą się w momencie uruchomienia infrastruktury i wszelkie późniejsze oddziaływania będą już tylko pozytywne.

W trakcie eksploatacji PSZOK-ów i modernizacji oczyszczalni ścieków należy zachować zasady chroniące środowisko wodne i glebowe. W trakcie eksploatacji oczyszczalni ścieków istnieje ryzyko awarii, niemniej jednak w celu zmniejszenia i ograniczenia jej ryzyka należy dokonywać okresowych przeglądów i konserwacji elementów oczyszczalni i na bieżąco kontrolować jej pracę.

Tabela 8 Przewidywane znaczące oddziaływania zadań części „B” na zagadnienia i aspekty środowiskowe

Zadania zapisane w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dłutów” wraz z terminem realizacji	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska													
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	
B - ZADANIA INWESTYCYJNE ZWIĄZANE Z GOSPODARKĄ ODPADAMI I GOSPODARKĄ WODNO-ŚCIEKOWĄ														
Budowa zbiornika retencyjno-	2015-2020	0	PDS+	BDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+

Zadania zapisane w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dłutów” wraz z terminem realizacji	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska													
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne	
rekreacyjnego w Dłutowie														
Spięcie wodociągów pomiędzy miejscowościami Drzewociny i Orzk	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Budowa sieci wodociągowej pomiędzy miejscowościami Huta Dłutowska i Pawówek	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Rozbudowa sieci wodociągowej w Dłutowie	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Modernizacja sieci wodociągowej	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Rozbudowa sieci wodociągowej w Drzewocinach	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Budowa punktu zlewnego w oczyszczalni ścieków w Dłutowie	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Dłutowie	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Rozbudowa sieci kanalizacji w Dłutowie (ściekowej i deszczowej)	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej w Budach Dłutowskich	2015-2020	BDS 0/+	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Budowa punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	2015-2020	PDS+	PDS+	BDS+	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +/-	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Likwidacja	2015-	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +

Zadania zapisane w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dłutów” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
„dzikich” wysypisk odpadów	2020													
Usunięcie azbestowych pokryć dachowych z terenu gminy	2015-2020	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Oczyszczenie i udrożnienie rowów przydrożnych	2015-2020	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +
Zalesienie nieużytków lub terenów o niskiej przydatności rolniczej	2015-2020	BDS +	BDS +	BDS +	BDS +/-	BDS +/-	BDS +	BDS +	BDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +	PDS +

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

Oznaczenia:

BDS – oddziaływanie bezpośrednie długoterminowe stałe

PDS – oddziaływanie pośrednie długoterminowe stałe

ODDZIAŁYWANIA:

bezpośrednie - B,

pośrednie - P,

krótkoterminowe - K,

długoterminowe - D,

stałe - S

chwilowe – C

skumulowane - Sk

pozytywne + i warunkowo pozytywne (+)

negatywne – i warunkowo negatywne (-)

brak oddziaływania – 0

Tabela 9 Opis aktualnie znanych szczegółów zadań części „C” planowanych do realizacji postanowieniami projektu „Planu...”

C - ZADANIA ZWIĄZANE Z INFRASTRUKTURĄ DROGOWĄ I DOSTĘPEM DO SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ I INTERNETU		
Nazwa zadania	Opis zadania	Lokalizacja
Modernizacja sieci elektroenergetycznych na terenie gminy	Zadanie polegało będzie na modernizacji i ewentualnym uzupełnieniu istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej.	Zadanie inwestycyjne Zadanie zlokalizowane będzie na terenie gminy, lokalizacja będzie ustalana w miarę potrzeb.
Budowa szerokopasmowego dostępu do Internetu	Zadanie polegało będzie na zwiększeniu dostępu do sieci Internet dla większej ilości mieszkańców gminy Dłutów.	Zadanie inwestycyjne Zadanie zlokalizowane będzie na terenie gminy, lokalizacja będzie ustalana w miarę potrzeb.
Prawidłowe oświetlenie dróg	Zadanie polegało będzie na budowie nowego oświetlenia ulicznego oraz	Zadanie inwestycyjne.

	<p>miejsc użyteczności publicznej. Zadanie to będzie uzupełnieniem istniejącej infrastruktury, powstanie w miejscach gdzie w chwili obecnej nie ma oświetlenia.</p>	<p>Będzie zlokalizowane na terenie gminy wzdłuż ważniejszych dróg oraz w miejscach wymagających doświetlenia ze względów bezpieczeństwa.</p>
Przebudowa drogi gminnej Drzewociny-Orzk		
Przebudowa drogi gminnej w Budach Dłutowskich		
Remont nawierzchni – drogi gminne		
Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych	<p>Zadanie będzie polegało na remontach i modernizacjach dróg gminnych, w ramach zadania nie przewiduje się budowy nowych dróg.</p>	<p>Zadanie inwestycyjne. Aktualnie brak jest informacji o lokalizacji tych inwestycji, szczegółowe lokalizacje będą ustalane w razie potrzeby.</p>
Modernizacja i remont drogi gminnej w Śląkowicach		
Przebudowa drogi gminnej Wysoka – Krzywa – Armii Krajowej		
Przebudowa drogi gminnej w Dąbrowie		

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

Analizując tabelę zamieszczoną powyżej można stwierdzić, iż planowane działania zlokalizowane będą przy istniejącej infrastrukturze takiej jak:

- drogi– dotyczy to oświetlenia ulicznego,
- na istniejących drogach – dotyczy to remontów i modernizacji dróg gminnych,
- wzdłuż istniejącej drogi – dotyczy to rozbudowy sieci elektroenergetycznych i sieci Internet.

W związku z tym oddziaływanie w trakcie realizacji inwestycji może być czasowo niekorzystne ze względu na hałas towarzyszący pracom budowlanym a także pylenie w trakcie kucia, spawania i cięcia. Niemniej jednak są to oddziaływania czasowe, które po zakończeniu realizacji inwestycji nie pozostawią po sobie skutków długoterminowych.

W trakcie eksploatacji nowego oświetlenia ulicznego i terenów użyteczności publicznej oddziaływanie będzie tylko pozytywne w postaci mniejszego zużycia energii elektrycznej niż w sytuacji tradycyjnego oświetlenia, a także zwiększenia bezpieczeństwa pieszych oraz kierujących pojazdami.

W trakcie eksploatacji dróg gminnych po remontach pojazdy nie będą musiały hamować i rozpędzać się ponownie z powodu uszkodzonej nawierzchni, będzie to także przyczyną emisji mniejszej ilości spalin samochodowych. Reasumując po realizacji inwestycji mniejszy się emisja zanieczyszczeń i docelowo poprawi się jakość powietrza wzdłuż dróg gminnych.

Większy dostęp mieszkańców do bezawaryjnej sieci elektroenergetycznej oraz sieci Internet przyczyni się do poprawy komfortu życia mieszkańców i uatrakcyjnienia terenów.

Tabela 10 Przewidywane znaczące oddziaływania zadań części „C” na zagadnienia i aspekty środowiskowe

Zadania zapisane w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” wraz z terminem realizacji	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska													
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał	
C - ZADANIA ZWIĄZANE Z INFRASTRUKTURĄ DROGOWĄ I DOSTĘPEM DO SIECI ELEKTROENERGETYCZNEJ I INTERNETU														
Modernizacja sieci	2015-	0	PDS+/-	BDS+	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	0	0

Zadania zapisane w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” wraz z terminem realizacji		Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska													
		obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał	
elektroenergetycznych na terenie gminy	2020														
Budowa szerokopasmowego dostępu do Internetu	2015-2020	0	PDS+/-	BDS+	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	0	0	
Prawidłowe oświetlenie dróg	2015-2020	0	PDS+/-	BDS+	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	PDS+/-	BDS+	BDS+	
Przebudowa drogi gminnej Drzewociny-Orzk	2015-2020	BDS+/-	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+/-	PDS+	BDS+	PDS+/-	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	
Przebudowa drogi gminnej w Budach Dłutowskich	2015-2020	BDS0	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+/-	PDS+	BDS+	PDS+/-	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	
Remont nawierzchni – drogi gminne	2015-2020	BDS+/-	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+/-	PDS+	BDS+	PDS+/-	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	
Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych	2015-2020	BDS+/-	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+/-	PDS+	BDS+	PDS+/-	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	
Modernizacja i remont drogi gminnej w Ślądkowicach	2015-2020	BDS0	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+/-	PDS+	BDS+	PDS+/-	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	
Przebudowa drogi gminnej Wysoka – Krzywa – Armii Krajowej	2015-2020	BDS0	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+/-	PDS+	BDS+	PDS+/-	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	
Przebudowa drogi gminnej w Dąbrowie	2015-2020	BDS0	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+/-	PDS+	BDS+	PDS+/-	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

Oznaczenia:

BDS – oddziaływanie bezpośrednie długoterminowe stałe

PDS – oddziaływanie pośrednie długoterminowe stałe

ODDZIAŁYWANIA:

bezpośrednie - B,

pośrednie - P,

krótkoterminowe - K,

długoterminowe - D,

stałe - S

chwilowe – C

skumulowane - Sk

pozytywne + i warunkowo pozytywne (+)

negatywne – i warunkowo negatywne (-)

brak oddziaływania – 0

7.1. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie „Planu...” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska w tym także przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości.

W trakcie realizacji postanowień projektu dokumentu wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o niewielkim natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu budowy zbiornika retencyjno-rekreacyjnego, infrastruktury z zakresu gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji.

Pozostałe zadania mogą oddziaływać niekorzystnie tylko w fazie realizacji, natomiast w fazie eksploatacji ich oddziaływanie będzie zdecydowanie pozytywne. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze powietrza atmosferycznego i hałasu (rozbudowa i modernizacja sieci drogowej, termomodernizacje) oraz ochrony zwierząt (termomodernizacje).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

1. *przekształceń krajobrazu (budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego),*
2. *wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (nowe PSZOK-i – aktualnie brak jest lokalizacji, może się przyczynić do zwiększenia ruchu pojazdów i zwiększenia hałasu na terenie gdzie powstanie PSZOK, zwiększenie ruchu na drogach poprzez ich zmodernizowanie),*
3. *zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (przebudowa dróg gminnych, budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego, budowa PSZOK-a będzie wiązała się z koniecznością uporządkowaniem stosunków wodnych),*

Odrębną kwestię stanowią inwestycje budzące konflikty społeczne, co jest związane z realizacją działań na obszarach zamieszkałych. Nie ulega wątpliwości, że mogą one wystąpić w trakcie realizacji dokumentu, co z kolei będzie wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmującej:

- zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,
- wykonanie działań kompensacyjnych,
- lub całkowitą rezygnację z inwestycji.

Wybór jednego z rozwiązań będzie uzależniony od szeregu czynników spośród których największe znaczenie będzie miał aspekt środowiskowy i społeczny. Dodatkową kwestią dotyczącą jednak już wszystkich zadań inwestycyjnych będzie przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiednich procedur i opracowanie stosownych dokumentów uwzględniających ewentualny wpływ inwestycji na środowisko.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu „Planu...” z całą pewnością będzie wpływać na **zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko** głównie poprzez:

1. *racjonalną gospodarkę niskoemisyjną powodującą zmniejszenie ilości zużywanej energii*
2. *poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie ilości spalanych paliw i zmniejszenie zjawiska niskiej emisji*
3. *poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek poprawy płynności ruchu komunikacyjnego*
4. *poprawę jakości wód powierzchniowych i gleb – poprzez skuteczną selekcję i zbiórkę odpadów, likwidację pokryć azbestowych oraz zmniejszenie zjawiska dzikich wysypisk*
5. *wzrost świadomości ekologicznej, o stosowaniu gospodarki niskoemisyjnej wśród mieszkańców gminy Dłutów*

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Planu...” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

1. wszelkie działania inwestycyjne (w tym modernizacja oczyszczalni ścieków, rozbudowa sieci wod-kan, modernizacja dróg, budowa PSZOK-ów, budowa przedszkola, budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego) wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzeniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna. Niemniej jednak każda poprawa stanu powietrza wpłynie pozytywnie na stan zdrowotny roślin i zwierząt
2. projekt „Planu...” przewiduje działania o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska. W tym aspekcie ustalenia projektu „Planu...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na wszelkie aspekty środowiskowe w tym bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Planu...” na ludzi

1. poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, poprawa termoizolacji budynków, jakość infrastruktury technicznej w tym wodociągowo - kanalizacyjnej, dostępność komunikacyjną, dostępność do bezawaryjnej infrastruktury elektroenergetycznej, sieci Internet
2. poprawą świadomości ekologicznej
3. poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, zwiększony dostęp do sieci wodociągów i kanalizacji, poprawa estetyki gminy ze względu na termomodernizacje i remonty oraz uzupełnienie oświetlenia)
4. poprawa przestrzeni gminnej (termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, budowa przedszkola)
5. zwiększenie dostępu do infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami – poprzez nowe PSZOK-i, likwidacje pokryć azbestowych

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Planu...” na powierzchnię ziemi i krajobraz

1. w większości działania zawarte w projekcie „Planu...” dotyczą przestrzeni obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów zadań ma na celu ich uzupełnienie i modernizację. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne
2. oddziaływanie na krajobraz może mieć miejsce w sytuacji budowy PSZOK-ów, gdzie zmianie ulegnie krajobraz, niemniej jednak oddziaływanie pozytywne w postaci uszczelnienia systemu gospodarowania odpadami.
3. poprawie uleganie krajobraz, dzięki remontom i modernizacjom budynków użyteczności publicznej, demontażu powłok azbestowych oraz budowie przedszkola, co będzie pozytywną zmianą.
4. w trakcie realizacji inwestycji polegających na budowie wodociągów, kanalizacji dojdzie do czasowej zmiany krajobrazu, nie mniej jednak oddziaływanie te są krótkotrwałe i czasowe

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Planu...” na klimat

1. remonty dróg nie przyczynią się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak upłynnienie ruchu poprzez modernizacje i remonty dróg gminnych zmniejszy negatywne oddziaływanie
2. nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju aktywnego wypoczynku mimo powstania zbiornika retencyjno-rekreacyjnego, który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Planu...” na zasoby naturalne

1. projekt „Planu...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami, oraz modernizację oczyszczalni ścieków i budowę sieci wod-kan, co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne
2. część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie gminy jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby
3. poprawi się stan zasobów naturalnych w wyniku usystematyzowania gospodarki odpadami, zmniejszy się ilość powstających „dzikich wysypisk” oraz zwiększy się odsetek odzyskiwanych odpadów

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją projektu „Planu...” na zabytki.

1. Modernizacja dróg i poprawa ich stanu może przyczynić się do zwiększenia liczby aktywnie wypoczywających mieszkańców również z sąsiednich gmin. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez ludzi
2. Zwiększenie atrakcyjności gminy wpływa pośrednio na zwiększenie aktywności gospodarczej, a tym samym na zamożność. W wyniku tego będą realizowane prace renowacyjne także na zabytkowych obiektach, w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności gminy

Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń projektu „Planu...” na dobra materialne

1. projekt „Planu...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
2. realizacja ustaleń projektu „Planu...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje budynków)
3. realizacja ustaleń projektu „Planu...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców (mniejsze wydatki na energię i opał), co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania

7.2. Podsumowanie przewidywanych oddziaływań poszczególnych celów

W tabeli poniżej przedstawiono syntetyczne – ogólne oceny możliwego oddziaływania realizacji poszczególnych celów szczegółowych zaplanowanych w projekcie „Planu gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” na różne elementy środowiska. Dla 15 celów szczegółowych przeanalizowano możliwy ich wpływ na 13 aspektów środowiska – wystawiono zgeneralizowane oceny.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza oddziaływań na różne elementy środowiska wskazuje, że realizacja uogólnionych celów do realizacji na terenie gminy Dłutów przyczyni się do oddziaływań pozytywnych zarówno dla środowiska jak i mieszkańców.

Co ważne, na negatywną ocenę w pewnym stopniu wpływa brak wiedzy na temat szczegółów planowanych rozwiązań i podejmowanych działań dotyczy to głównie budowy nowych PSZOK-ów.

W pozostałych przypadkach – stwierdzenie, iż dany cel będzie w sposób zauważalny oddziaływał na środowisko, poprzedzone było analizą projektowanych priorytetowych działań oraz spodziewanych efektów ich realizacji, które zamieszczone są w projekcie „Planu...”.

W zdecydowanej większości zadań planowanych do realizacji oceniono, iż realizacja zamierzonych celów wpłynie w sposób pozytywny zauważalny na środowisko. Tak duża liczba ocen pozytywnych wynika w dużej mierze ze specyfiki planowanych zamierzeń rozwojowych – spośród 15 celów szczegółowych, tylko 2 w sposób zauważalny może przyczynić się do zmiany krajobrazu i stosunków wodnych. Chodzi tu o cel dotyczący budowy zbiornika retencyjno-rekreacyjnego i cel dotyczący budowy punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Budowa PSZOK-ów przyczyni się do zmniejszenia ilości powstających „dzikich wysypisk” odpadów oraz w połączeniu z edukacją ekologiczną przyczyni się do zwiększenia skuteczności selektywnych zbiórek odpadów. Działania te pośrednie wpłyną na poprawę czystości wód powierzchniowych, oraz gleb.

Budowa zbiornika retencyjno-rekreacyjnego przyczyni się do zmniejszenia zagrożenia powodziowego dla mieszkańców Dłutowa, a w czasie zrównoważonych stanów wód możliwe będzie wykorzystanie zbiornika na cele rekreacyjne.

Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie wszystkie planowane działania mają sprecyzowane lokalizacje. W związku z tym aby maksymalnie ograniczyć ryzyko negatywnego oddziaływania należy prawidłowo dobrać lokalizację tych działań w zgodzie z Wojewódzkim Planem Zagospodarowania Przestrzennego, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dłutów. Istotna jest także zgodność inwestycji z aktami prawnymi, opiniami i wytycznymi organów nadzorujących inwestycje ekologiczne.

Realizacja celów zapisanych w projekcie „Planu...” nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie użytków ekologicznych i obszarów chronionego krajobrazu takich jak:

- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa I,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa II,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Borkowice,
- Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Grabia”.

Żadne z zadań inwestycyjnych nie jest planowane na terenie terenów ekologicznie cennych.

Dwa cele szczegółowe spośród piętnastu analizowanych mają typowy charakter projektów miękkich – związanych z budowaniem postaw proekologicznych wśród posiadaczy samochodów, zwiększeniem znaczenia racjonalizacji energii w zagospodarowaniu przestrzennym, motywacji mieszkańców do zmniejszenia energochłonności gospodarstw domowych, informowania oraz edukowania mieszkańców w zakresie dostępnych rozwiązań technologicznych zmniejszających energochłonność budynków. Realizacja tych zadań nie ma bezpośredniego (a nawet istotnego pośredniego) negatywnego wpływu na przestrzeń i środowisko. Ich realizacja w dalszej perspektywie czasowej przyczyni się do poprawy stosunku mieszkańców, przedsiębiorców, urzędników i inwestorów do środowiska.

W sytuacjach kiedy oddziaływanie może być negatywne (w sytuacji niewłaściwej lokalizacji) lub czasowo odwracalnie negatywne (w czasie realizacji inwestycji), a po zrealizowaniu inwestycji ulokowanej prawidłowo oddziaływanie będzie zdecydowanie pozytywne podstawiono oceną +/- czyli określono że inwestycja może przynieść skutki negatywne w czasie realizacji inwestycji oraz pozytywne po jej zakończeniu.

Pozostałe cele będą miały zdecydowany charakter pro-środowiskowy, wynika, to z istoty i założeń analizowanego projektu „Planu...”.

Tabela 11 Przewidywane znaczące oddziaływania celów szczegółowych (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące aspekty środowiska

Cele szczegółowe	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska													
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne	
Systematyczna poprawa jakości powietrza atmosferycznego, poprzez redukcję lokalnej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	
Zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	

Cele szczegółowe	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
odnawialnych (OZE)													
Redukcja zużytej energii finalnej	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Poprawa jakości powietrza, poprzez zmniejszenie globalnej emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych związanej z wykorzystaniem energii elektrycznej produkowanej w krajowym systemie elektroenergetycznym	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Pomoc w termomodernizacji obiektów budowlanych należących do społeczeństwa	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+/-	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Pomoc w wymianie źródeł ogrzewania budynków z węglowego na inne, charakteryzujące się mniejszą emisją gazów cieplarnianych	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Stworzenie możliwości i pomoc w upowszechnieniu wykorzystywania OZE w obiektach budowlanych należących do społeczeństwa	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Zmniejszenie energochłonności obiektów budowlanych należących do Gminy	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Stosowanie OZE w nowo budowanych i remontowanych obiektach publicznych	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Rozwój planowania energetycznego w gminie oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw nośników energii na jej terenie	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+

Cele szczegółowe	Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	Obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
Rozwój systemu zarządzania energią i środowiskiem	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Optymalizacja działań związanych z produkcją i wykorzystaniem energii	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Obniżenie energochłonności w poszczególnych sektorach odbiorców energii	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+	BDS+
Kreowanie i utrzymanie wizerunku Gminy Dłutów jako „zielonych płuc powiatu pabianickiego” – jednostki samorządowej, która w sposób racjonalny wykorzystuje energię i dba o jakość środowiska na swoim terenie	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+
Aktywizacja lokalnej społeczności oraz poszczególnych uczestników lokalnego rynku energii (producentów i konsumentów) w działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+	PDS+

Źródło: opracowanie własne na podstawie projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

Oznaczenia:

BDS – oddziaływanie bezpośrednie długoterminowe stałe

PDS – oddziaływanie pośrednie długoterminowe stałe

ODDZIAŁYWANIA:

bezpośrednie - B,

pośrednie - P,

krótkoterminowe - K,

długoterminowe - D,

stałe - S

chwilowe – C

skumulowane - Sk

pozytywne + i warunkowo pozytywne (+)

negatywne – i warunkowo negatywne (-)

brak oddziaływania – 0

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu „Planu...” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Innym zagadnieniem jest proponowanie rozwiązań alternatywnych dla działań związanych z budową PSZOK-a czy zbiornika retencyjno-rekreacyjnego w takich przypadkach możliwe jest wskazanie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych. Planowane inwestycje są poza terenami przyrodniczo cennymi, nie będą ulokowane na terenie korytarzy ekologicznych oraz użytków ekologicznych i obszarów chronionego krajobrazu. Inwestycje te zaplanowane zostaną w sposób niekolidujący z obszarami przyrodniczymi.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą także od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy modernizacji dróg, budowie przedszkola, rozbudowie sieci wod-kan, modernizacji oczyszczalni ścieków, budowie nowych PSZOK-ów, działaniach termomodernizacyjnych należy, rozważyć warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać:

- warianty lokalizacji – możliwe są tylko w sytuacji PSZOK-ów, przebiegu sieci wod-kan,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne – możliwe przy termomodernizacjach, montażu urządzeń w oczyszczalni ścieków czy likwidacji źródeł ciepła,
- warianty organizacyjne – możliwe przy działaniach promocyjnych, ,
- wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe. W sytuacjach braku możliwości realizacji pewnych rodzajów zadań biorąc wszystkie „za” i „przeciw” możliwa jest rezygnacja z niektórych działań zapisanych w projekcie „Planu...”.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, zaproponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej „Prognozy...” nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach projektu „Planu...” konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Podstawowym narzędziem monitoringu wdrażania projektu „Planu...” będzie zestaw wskaźników, określających skalę osiąganych efektów w wymiarze energetycznym i ekologicznym (redukcji emisji CO₂).

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), co najmniej w cyklu dwuletnim.

Monitoring efektów działań jest istotnym elementem wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w Gminie Dłutów. Jednym z jego elementów jest aktualizacja bazy danych o emisji przez prowadzoną inwentaryzację.

Wiąże się to z zaangażowaniem wielu pracowników gminy oraz wysokim stopniem zaangażowania środków finansowych. Jest to jednak najskuteczniejsza metoda monitorowania efektywności działań określonych w „Planie”. Niezbędna jest w tym zakresie współpraca z następującymi podmiotami funkcjonującymi na terenie gminy:

- przedsiębiorstwami energetycznymi dostarczającymi energię elektryczną,
- przedsiębiorstwami produkcyjnymi, handlowymi i usługowymi działającymi na terenie gminy,
- społeczność lokalną gminy.

Ponadto należy kontynuować i rozwijać system monitoringu zużycia energii i paliw w obiektach bezpośrednio zarządzanych przez gminę i placówki podległe.

Poniżej przedstawiono główne wskaźniki monitorowania, które należy poddać okresowej ocenie i analizie:

- poziom emisji, CO₂ w stosunku do przyjętego roku bazowego,
- poziom zużycia energii finalnej w stosunku do przyjętego roku bazowego, w tym:
 - zużycie paliw kopalnianych,
 - zużycie paliw na potrzeby transportu,
 - zużycie energii elektrycznej,
 - udział zużytej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
 - stopień realizacji przedsięwzięć i zadań przewidzianych do realizacji,
 - poziom wykonania przyjętych celów,
 - rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich realizacją.

Aby ułatwić monitoring wskaźników efektywności działań określonych w Planie zaleca się podział przedmiotu monitorowania na obszar samorządu i obszar społeczeństwa. System weryfikacji opiera się na tzw. „check-list”, w której zestawiono wskaźniki wdrażania „Planu”.

Tabela 12 Wskaźniki wdrażania „Planu...”

Działanie	Wskaźniki
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz ze stosowaniem OZE	Wskaźnik: <ul style="list-style-type: none">• określenie oszczędności energii na podstawie audytu energetycznego,• liczba obiektów poddanych termomodernizacji,
Działania edukacyjne z zakresu efektywnego wykorzystania energii (głównie energii elektrycznej)	Wskaźnik: <ul style="list-style-type: none">• liczba uczestników spotkań informacyjnych
System zarządzania energią	Wskaźnik energetyczny:

i środowiskiem w obiektach
użyteczności publicznej

- monitorowanie rzeczywistego zużycia energii, paliwa, wody w obiektach, porównywanie zużycia.

Modernizacja pozostałych punktów świetlnych na terenie
Gminy

Wskaźnik energetyczny:

- ilość zużywanej energii elektrycznej,
- moc jednostkowa punktów świetlnych,
- liczba wymienionych punktów świetlnych

Odpowiednie zapisy umowne z firmami realizującymi przewozy
w zakresie komunikacji publicznej
(stosowanie pojazdów spełniających odpowiednie normy
emisyjne)

Wskaźnik (na podstawie danych od przewoźników):

- liczba tzw. wozokilometrów w ciągu roku*,
- zużycie paliwa,
- stosowanie wskaźnika zużycia paliwa w l/100 km i porównywanie w kolejnych latach.

Wymiana źródeł ciepła,
Termomodernizacja budynków, wsparcie dla instalacji OZE

Wskaźnik w odniesieniu rocznym:

- liczba wymienionych źródeł ciepła ,
- rodzaj stosowanego paliwa przed i po wymianie źródła,
- liczba budynków poddanych termomodernizacji,
- liczba zainstalowanych OZE

Promocja mechanizmu NFOŚiGW dotyczącego finansowania
instalacji solarnych lub innych OZE dla osób fizycznych.

Wskaźnik:

- liczba dystrybuowanych materiałów informacyjnych,
- liczba osób korzystających z punktu informacyjnego.

Realizacja przedsięwzięć opartych o OZE w tym farmy
wiatrowe i farmy fotowoltaiczne, lub innych, skutkujących
ograniczeniem emisji z terenu Gminy.

Wskaźnik:

- liczba wniosków o decyzję na realizację przedsięwzięcia,

Źródło: projekt „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”, PHIN Sp. z o.o., wrzesień 2015

* Wozokilometr (wkm) – jednostka stosowana zwyczajowo w transporcie kołowym jednostka miary długości drogi wykonanej przez środki transportu (wozy) w określonym czasie (np. doby, miesiąca, roku, wybranego kursu itp.).

Powyższe wskaźniki powinny być określone na podstawie inwentaryzacji emisji CO₂ z pozyskanych następujących danych: zużycie paliw kopalnych, ilości zużytej energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych, zużycie paliw na potrzeby transportu, zużycie energii elektrycznej.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w zakresie ochrony przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na realizację postanowień projektu „Planu...”.

Prognoza realistyczna to taka, w której uwzględniono dotychczasowe tempo realizacji inwestycji o podobnym charakterze jak te przewidziane w projekcie „Planu...”.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na realizację postanowień projektu „Planu...” a dotychczasowe tempo inwestycji zostanie osłabione.

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiegokolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony.

W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaproponowane w ramach projektu „Planu...” działania w zakresie celów strategicznych, celów szczegółowych i konkretnych sprecyzowanych zadań nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu „Planu...” ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg na terenie gminy Dłutów.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu „Planu...” nie wskazuje na możliwość negatywnego czasowego lub stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów” były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 poz. 1235 z późn. zm.)

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Dłutów”.

Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Dłutów oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2013 i 2014 oraz w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2011 i 2012.

Tabela 13 Ocena stanu środowiska gminy wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

Powietrze atmosferyczne	Wody powierzchniowe i podziemne
<p>ZANIECZYSZCZONE POWIETRZE NA TERENIE GMINY</p> <p><i>W okresie letnim występuje emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych</i></p> <p><i>Niska emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków</i></p> <p><i>W okresie zimowym bardzo znaczące jest oddziaływanie emisji z indywidualnego ogrzewania budynków</i></p> <p><i>65% budynków jednorodzinnych jest opalanych węglem</i></p> <p><i>Spalanie paliw stałych niskiej jakości</i></p> <p><i>Na terenie gminy dominuje przestarzały system grzewczy,</i></p> <p><i>Brak lamp w niektórych miejscach, brak oświetlenia energooszczędnego,</i></p> <p><i>Wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii stanowi znikomy procent udziału w ogólnym zapotrzebowaniu energetycznym,</i></p> <p><i>Duża liczba pojazdów osobowych (wysoki wskaźnik liczby pojazdów na osobę) napędzanych olejem napędowym przy jednoczesnym stosunkowo niewielkim procencie pojazdów wyposażonych w instalacje gazową LPG,</i></p> <p><i>Niskie parametry techniczne niektórych dróg zwiększają emisje zanieczyszczeń,</i></p> <p><i>Niski poziom wiedzy ekologicznej, niskiej emisji oraz możliwości uzyskania dofinansowania na inwestycje proekologiczne,</i></p> <p><i>Wolny rozwój OZE,</i></p> <p><i>Sytuacja ekonomiczna gospodarstw domowych nie pozwala na modernizację istniejących systemów grzewczych (przestarzałe piece c.o. opalane głównie węglem) i montaż instalacji OZE (np. solary słoneczne czy ogniwa fotowoltaiczne).</i></p>	<p>WODY POWIERZCHNIOWE ZAKLASYFIKOWANE DO II KLASY</p> <p><i>Niezorganizowane zrzuty ścieków</i></p> <p><i>Niski poziom sieci kanalizacyjnej i w konsekwencji mieszanie ścieków sanitarnych z wodami opadowymi i roztopowymi</i></p> <p><i>Na jakość wód podziemnych wpływa stan wód powierzchniowych</i></p> <p><i>Brak uporządkowanej gospodarki ściekowej i wodami opadowymi na terenie gminy</i></p> <p><i>Zagrożenia dla czystości wód powierzchniowych wynikające z złej jakości powietrza</i></p>

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania realizacji zadań wskazanych w projekcie „Planu...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

POZYTYWNE DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW

1. **poprawa jakości powietrza,**
2. zmniejszenie utrudnień komunikacyjnych,
3. zwiększenie termoizolacji budynków,
4. zwiększenie estetyki gminy,
5. zmniejszenie ilości spalanych paliw,
6. zmniejszenie zużycia energii,
7. likwidacja nisko sprawnych kotłów i zastąpienie ich wysokosprawnymi ekologicznymi źródłami ciepła,
8. zwiększenie bezpieczeństwa na drogach z powodu lepszego oświetlenia,
9. większy udział energii pochodzącej z OZE,
10. usunięcie azbestu z terenu gminy,
11. zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów,
12. poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych dzięki dostępowi do sieci wod-kan oraz modernizacji oczyszczalni ścieków.

NEGATYWNE DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW

1. utrudnienia w trakcie realizacji inwestycji - są to oddziaływania czasowe,
2. zagrożenie dla ewentualnych miejsc gniazdowania ptaków i nietoperzy w trakcie prac termomodernizacyjnych.

Źródło: opracowanie własne

Realizacja żadnego z proponowanych zadań nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Realizacja celów zapisanych w projekcie „Planu...” nie będzie miała wpływu na funkcjonowanie użytków ekologicznych i obszarów chronionego krajobrazu takich jak:

- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa I,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Dąbrowa II,
- Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Borkowice,
- Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Grabia”.

Żadne z zadań inwestycyjnych nie jest planowane na terenie terenów ekologicznie cennych.

W trakcie budowy PSZOK-ów, remontów budynków w tym termomodernizacji, a także przebudowa dróg gminnych czy budowy zbiornika retencyjno-rekreacyjnego dojdzie do zmiany stosunków wodnych, przemieszczania warstw ziemi i tym samym może dojść do niszczenia stanowisk roślin i siedlisk zwierząt. Niemniej jednak na terenach zurbanizowanych jest niewielkie ryzyko występowania chronionych roślin i zwierząt w wybitnych walorach przyrodniczych. W związku z tym przed realizacją inwestycji należy sprawdzić w Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestępnego Gminy Dłutów¹⁵ jakie gatunki roślin i zwierząt mogą występować na danym terenie i podjąć odpowiedzialne działania kompensacyjne polegające na przeniesieniu siedlisk. Negatywne oddziaływanie na środowisko niektórych przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą. Należy ocenić wagę bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz wagę przyrodniczą i zaplanować działania, które będą równoważyć te cele. Optymalnym działaniem jest wybór przedsięwzięć ulokowanych w miejscu gdzie z zachowaniem bezpieczeństwa ekologiczno-przyrodniczego zachowane zostanie bezpieczeństwo mieszkańców.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego, Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dłutów).

¹⁵ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dłutów, zmiana SUIKZP przyjęta uchwałą Nr XXXI/209/14 Rady Gminy Dłutów z dnia 25 marca 2014 r

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia.

W przypadku gdy zaplanowane zadania pozainwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów środowiskowych, powiększania się zanieczyszczenia środowiska w tym szczególnie powietrza co powodować będzie pogarszanie się stanu zdrowia mieszkańców gminy Dłutów.

W przypadku gdy zaplanowane zadania inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do zużywania coraz większych ilości paliw, zużywania coraz większych ilości energii, a tym samym pogorszenia jakości powietrza, stanu powierzchni ziemi i wód powierzchniowych co negatywnie wpływać będzie na zdrowie i komfort życia mieszkańców.